

Földközi-tengeri Locarnót készít elő Sir Erik Drummond

A népszövetségi főtitkár megegyezést akar létesíteni a Földközi-tengeri flottaparitás kérdésében

Londonból jelentik: Jólétesült diplomáciai körök véleménye szerint Sir Eric Drummond, a Népszövetség főtitkára Londonban elsődrendű fontosságu megbeszélést folytatott Macdonald angol miniszterelnökkel, valamint Franciaország, Olaszország és Japán londoni nagyköveteivel.

Sir Eric Drummond nemrégiben tudvalevően beutazta Dél- és Délkelet-Európát s nemcsak a kormányfőirakkal, hanem az államfőkkel is tanácskozást folytatott. Ezekről a tanácskozásokról tett most jelentést Londonban és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy

a londoni tengeri leszerelési konferencia csak akkor járhat eredménnyel, ha a Földközi-tengeren parlátásos alapon lehetővé teszik az erők

kiegyensúlyozását.

Római és beogradi információk alapján Drummond azt a meggyőződését fejezte ki, hogy

Földközi-tengeri Locarnót kellene létrehozni.

Ennek a megegyezésnek az volna az alapja, hogy Franciaország és Olaszország a Földközi-tengeren nem tarthatnak hadihajókat, ellenben Anglia megígéri Franciaországnak és Olaszországnak az angol flotta támogatását arra az esetre, ha ezek közül bármelyik államot a másik részéről általa nem provokált támadás érné. Az angol támogatás szorosán körül volna írva s arra szorítkoznék, hogy jogtalanul megtámadott állam javára Anglia annyi egységet bocsát rendelkezésre, hogy a megtámadott állam tulsúlyba jut a Földközi-tengeren.

Mikor kell a Rajna-vidéket kiüríteni?

Angol demars Párisban

Londonból jelentik: Tyrell párisi angol nagykövet csütörtökön Tardieu francia miniszterelnöknek és Briand külügyminiszternek átadta az angol kormány szóbeli demarsát. A demarsnak az volt a célja, hogy Anglia meggyőződjék arról, hogy a francia kormány ragaszkodik-e a hágal megegyezés olyan értelmű magyarázatához, hogy a rajnai kiürítés végső terminusának 1930. június 30-ika tekintendő.

Az angol nagykövet a francia kormánytól megyugtató nyilatkozatot kapott.

December 22-ikén lesz Németországban a népszavazás

A nacionalista sajtó elégedetlenkedik a népszavazás terminusa miatt

Berlinből jelentik: A Young-egyezmény elfogadására nézve megtartandó népszavazás terminusát december 22-ikére tűzték ki.

A Huggenberg-lapok és általában a nacionalista sajtó a népszavazás terminusának megállapítása miatt élesen támadja a kormányt, amelyet azzal vádol, hogy püccszerűen tűzte ki a népszavazás terminusát, nehogy kellő idő álljon rendelkezésre az agitációra. A belügyminiszter azonban körrendeletet intézett a hivatalokhoz, amelyben hangsúlyozza, hogy a népszavazás terminusát nem lehet későbbre halasztani, mint-hogy a népszavazás megtartásához fontos külpolitikai érdekek fűződnek.

Ujjáalakult román kormány

Pénteken nyitják meg a román parlamentet

Bukarestből jelentik: A régenstanács elfogadta a trónbeszédét, amelyet pénteken olvasnak fel a román kamara és szenátus megnyitásán. A trónbeszéd a pénzügyi helyzettel és azzal kapcsolatban a stabilizációs akcióval foglalkozik s rántutat a költségvetési egyensúly helyreállítására.

Maniu miniszterelnök befejezte a kormány rekonstrukciójára vonatkozó munkálatait. A középítészeti, népegészségügyi és népjóléti miniszteriumok, továbbá a közoktatásügyi és vallásügyi miniszteriumok egye-

sülnek. Az eddigi tartományi miniszterekből tartományi főnökök lesznek és így Volciu Nitescu erdélyi miniszter Erdély tartományi főnöke, Bocu Sever Bánát főnöke és Sallanu Bukovina tartományi főnöke lesz. Sever eddigi egészségügyi miniszter kibukik a kormányból, amelynek új tagja lesz Vlád Aurél, aki az ipari és kereskedelmi miniszteriumot fogja átvenni Madgearutól.

Az új kormány ebben az összetételben mutatkozik be a parlamentnek.

Bulgária megegyezett a jóvátételi kérdésben

A bolgár kormány kötelezettséget vállalt tizenkét millió aranymárka jóvátételi összeg kifizetésére

Párisból jelentik: Több lap egybehangzó értesülést közöl a párisi keleti jóvátételi konferencia legújabb eseményeiről. E szerint a hatalmak képviselői és a bolgár delegáció között létrejött a megegyezés a jóvátételi kérdésben. Bulgária kötelezte magát, hogy harminchét évi egyenlő részletben tizenkét millió

aranymárka jóvátételi összeget fizet. A bolgár kormány ígéretet tett, hogy a parlament ezt a megegyezést ratifikálni fogja.

A párisi lapok értesülése szerint a magyar kormány továbbra is változatlanul ragaszkodik eddigi álláspontjához.

Megegyezés készül Ausztriában

Schober kancellár elfogadta a szocialisták kompromisszumos javaslatát Remény van arra, hogy az alkotmányreform még ebben az évben tető alá kerül — A Heimwehr a kompromisszum ellen

Bécsből jelentik: A parlament munkabizottságában megtörtént az alkotmányjavaslatok első tárgyalása. Schober kancellár magára vállalta, hogy a szocialista ellenzékkel tárgyalást folytat az ellentétek kiküszöbölése érdekében. A legfőbb ellentét Bécs közjogi helyzete tekintetében áll fenn. Ebben a kérdésben a kancellár elfogadta a szocialisták kompromisszumos javaslatát, amely szerint

Bécs megmarad szövetségi tartománynak, de háztartása a legfőbb állami számvevőszék ellenőrzése alá kerül.

Még nem bizonyos, hogy a polgármester mellé kerül-e tartományi főnök, amennyiben erre még megállapodás jönne létre, dr. Seitz megmarad polgármesternek, a tartományi főnök pedig Richter szociáldemokrata képviselő lesz.

A kormány elejtette azt a tervet, hogy Bécs város háztartása miniszteri ellenőrzés alá kerül és a szocialisták beleegyeztek arra, hogy a szociáldemokrata

szinezeti községi őrséget feloszlatják, a forgalmi rendőrség összes teendőit pedig a szövetségi rendőrség veszi át.

A felsőház felállítására kérdésében még nincs megegyezés. Az erre vonatkozó tárgyalásokat újév utánra halasztották, hogy a karácsonyi ünnepek Ausztriában zavartalanul legyenek megünnepelhetők.

Schober azt reméli, hogy november 23-ikán a parlament elfogadja a kompromisszumos alkotmánymódosítást.

Nagy kérdés azonban, hogy a Heimwehr-szervezet hozzájárul-e ehhez a kompromisszumhoz.

A kijátások ebben a tekintetben nem nagyon biztatóak.

Pfriermer, a stjerországi Heimwehr vezetője szerdán egy népgyűlésen beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy a Heimwehr igazi polgári államot akar rendi képviselőkkel. Ez pedig a szocialistákkal kötött kompromisszum elvetését jelenti

Az elnökigazgató súlyos beteg

Hivatalosan is megtörtént a Bodenkredi és a Kreditanstalt fuziója

Bécsből jelentik: Óriási érdeklődés mellett tartotta meg csütörtökön a Bodenkreditanstalt utolsó közgyűlését s a Kreditanstalt rendkívüli közgyűlését. A két közgyűlésnek egyetlen tárgya az intézet igazgatótanácsa által kimondott fuzió jóváhagyása volt.

A Kreditanstalt közgyűlésén Neurath vezérigazgató rövid expozét mondott. Kérte a fuzió elfogadását s ebből a célból a Kreditanstalt alapitőkéjének 55 millió sillingről 96 millió sillingre való felemelését. A közgyűlés vita nélkül elfogadta a javaslatot.

Kevésbé ünnepélyes, sőt meglehetősen viharos lefolyású volt a Bodenkreditanstalt utolsó közgyűlése. A közgyűlésre 325 részvényes jelent meg, akik élénken pertraktáltak, hogy megjelenik-e dr. Sieghart, a Bodenkredit elnöke a közgyűlésen. A közgyűlést vezető igazgató azonban bejelentette, hogy Sieghart elnök-igazgató és Herzfeld vezérigazgató orvosi bizonyítványt küldtek, amely szerint betegségük miatt akadályozva vannak a közgyűlésen való megjelenésben. A részvényesek között hangos ironikus nevetés tört ki, amely percekig tartott. Gunyos közbekialtások közben fogtak hozzá a terjedelmes igazgatósági jelentés felolvasásához. A felolvasást minduntalan megszakították az elkeseredett részvényesek közbekialtásai, úgyhogy a jelentés felolvasása több mint két órát vett igénybe.

A jelenlévő részvényesek egymásután szólaltak fel és hevesen támadták Sieghartot, aki a szomszéd szobában, meghazudtolva az orvosi bizonyítványt, végighallgatta a közgyűlést, amely végül is kimondta, hogy a Bodenkreditanstalt beolvad a Kreditanstaltba.

„Megkeresem a szívedet is!”

A templom kapujában leszúrta vetélytársát egy djakovói gazdálkodó

Oszijekről jelentik: Borzalmas gyilkosság történt a napokban Djakovó községben. Egy jómodu fiatal gazdálkodó a templom kapuja előtt meggyilkolta vetélytársát és súlyosan megsebesítette annak unokatestvérét.

Barun István fiatal djakovói gazdálkodó és Sztaniszláv Antal kereskedősegéd egy leánynak udvaroltak. A fiatal emberek között emiatt viszálykodás támadt. Barun szemére hányta Sztaniszlávnak, hogy elszerezte tőle azt a leányt, aki, ha ő közbe nem lép, már a felesége lenne. Szerdán este Sztaniszláv részt vett az esti istentiszteleten. Barun a templom előtt várta vetélytársát és amikor Sztaniszláv kilépett a templomból, rávetette magát és letépte a megfélemlítő szólni és védekezni nem tudó kereskedősegédét.

— Már elég volt a komédiából — kiáltotta Barun — Most kiimádkoztat magadat és tiszta télekkel melsz a másvilágra!

Barun ezzel előrántotta élesre fent kését és négy-szer Sztaniszláv Antal testébe döfte. A fiatal embert elborította a vér és összeesett. Barun erre letérdelt mellé és magából kikelve kiáltotta:

— Ne félj, megkeresem a szívedet is!

És még mielőtt megakadályozhatták volna késével átszúrta a földön vérbentelengő fiatal ember szívével. Sztaniszláv a helyszínen meghalt. Coha József Sztaniszláv unokabátyja, aki szintén a templomban volt, odarohant Barunhoz, aki még unokaöccse mellett térdelt és le akarta fejezve. Barun azonban kiszakította magát a keziből és a véres kést ötször Coha József testébe döfte. A merénylet letartóztatták.

ŐSZI SKICCEK
EGY VÁROSRÓL

Zagreb, 1929 november.

Tuskanac.

Minden fában nevek vésvé. A padokra is. Most allig-aiig merészkedik föl a Tuskanacra valaki. Csak ha egy-két óráskára kísüt a nap, látni néhány összebujt párt a kopaszodó fák és bokrok között.

Zagreb a Tuskanacra a legbüszkébb. Tavasszal élénk és nyüzsgő a hegy. Este, ha az ember kilenckor téved ki, nem talál padot, ahová leülhet és az egész erdő valami furcsa — suttogás. A kioszkok előtt tolongás, nevetgélés. Most lehuzva a kioszkok szürke redőnye, mintha tegnap lett volna bennük a végladás. Tuskanac első fáira ősz elején bátran ki lehetne írni: »Végkiadás. Jön az ősz és amit elmulasztott, soha többet nem szeresheti vissza.«

*

Tegnap volt az egyetemi Brusos-est. Az egyetem udvarán és az aulában órási plakátok hívták fel a brusosok és az érdeklődők figyelmét az ünnepségre. A brusosok, az első évesek, izgatottan állnak és tárgyalják a másnap történő eseményt. A plakát alján ez állt: A brusosok kötelesek megfürödni, megnyíratkozva, megfésülködni és tiszta fogakkal jelentkezni az est vezetőségénél.

*

Zagreb lelkesedik az izgalmakért. Néhány sikertelen repülőnap után az Acuro-klub újabb repülőversenyt hirdetett német repülők felléptével. Az eső zuhogott, mennydörgött, villámlott, de beláthatatlan tömeg lepte el a borongási repülőtér.

A német artistáknak hatalmas sikerük volt, de a sikert ki is érdekelte.

Raab, a pilóta kis gépén fölröpül és csakhamar eltűnik a felhők között. Egyszerre fűlsiketítő mennydörgés és villámlás, a gép pedig hirtelen zuhanni kezd. Az emberek riadtan rohannak szét, kiabálás, sikoltozás, a gép forog a levegőben, majd alig pár méterre a közönség feje fölött újra fölegyenesedik és nagyszerű szaltóval emelkedik újra föl.

Kellner, az akrobata végez ezután mutatványokat a repülőgépre erősített trapézban. Mindenki reszketve nézi, amit ez az ember végez ezer méter magasságban a föld felett. Ezt a számot is a színni nem akaró mennydörgés és villámlás teszi még ijesztebbé és szörbé. Végül, mikor ez akrobata fölmászik a repülőgép szárnyára, azon végigsétál, majd a fejére áll és úgy intget le a közönségnek, frenetikus tapsvihar tör ki és az embertömeg éljenzeve tolongja körül a leereszkedő acropiánt.

*

Zagreb idegenforgalmának hetven százalékát a diákok teszik. Ehhez mérten minden uccában van két menza. A leglátogatottabb a Szremszka és a zsidó menza. Az utóbbi tökéletes. Ebéd, vacsora egy hónapra háromszáznál is több dinár, a szegényebb diákok kevesebbet fizetnek, felét, negyedét, sőt ötven dinárért is kapnak kosztot. Ugyanez az egyesület kölcsönt is ad tagjainak könyvekre, vizsgadíjra, hosszulejárati részletre. Külön meg kell említeni az újonnan fölépített konviklust, ahol vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül ezerkétszáz dínárért kapnak kitűnő ellátást az egyetemi hallgatók.

*

Az eső. Zagrebnak egész speciális csapadéközónája

van. Október közepén elkezd esni az eső és decemberig csik. Minden héten kísüt a nap fél órára és az eddig aránylag üres Zrinjevac három perc alatt megtelik sétálókkal. Az itteni fiataiság napimádó.

*

Az emberek gazdagok. Egymás után épülnek a házak, modernek, négyemeletesek, hat millió dinárnál olcsóbb egy sincs köztük, de mikor megkérdeztem valakit, honnan van ennyi pénz, hisz minden harmadik embernek emeletes háza van, csodálkozott rajtam. Pénz? Milyen pénz? Az a rongyos pár millió dinár csak nem pénz az ilyen épületért.

Ebben igaza van.

Hatszobás modern lakást nyolcvanezer dinárért már lehet bérelni, de háromszobást kaphat akárki harmincezerért.

Az üzletek tele vannak áruval és vevőkkel, de a kereskedők szakadatlanul panaszkodnak a rossz üzletmenet miatt.

*

Azt mondják, mindez az ősz miatt van, ami itt nagyon szomorú. Tavasszal, az első meleg napsugárral, megváltozik Zagreb képe, mindenki örül, boldog és megelégedett. Olyankor tombol itt az élet. Összel és télen mindenki várja a — tavaszt.

bp.

A vajdasági vendéglősök sérelmeik orvoslását
kérik a dunai bántól

Küldöttségjárás Popovics Dáka bánnál

Noviszadról jelentik: Popovics Dáka dunai bánt csütörtökön délből felkereste a vajdasági vendéglős-szövetség nyolcvantagú deputációja. A népes küldöttséget Sztelánovics Sztéfan, a vendéglős-szövetség elnöke vezette, aki egy memorandumot adott át a bánnak. A memorandumban a vendéglősök kérték, hogy a bán helyezze hatályon kívül a bácskai főispánságnak azokat a rendelkezéseit, amelyek igazságtalanul súlyos terheket rónak a vendéglősökre. A memorandumban a vendéglősök még azt kérték, hogy a bán tiltsa meg szesz italok kimerését az üzletekben. Popovics Dáka bán megígérte a küldöttségnek, hogy a memorandumot tanulmányozni fogja és az abban foglalt kívánságokat a lehetőség határain belül teljesíteni fogja.

Csütörtökön délelőtt felkereste a dunai bánt a bántörvényen levő szövetségek szövetségének vezetősége is és felhívták Popovics Dáka bánt figyelmét a szövetségi élet több fontos problémájára. A küldöttség tagjai között voltak: Skorics Iván, a szerb mezőgazdasági szövetségek szövetségének igazgatója, Richter Ferenc, a noviszadi központi kölcsönpénztár igazgatója, Rumpfer Mihály, az Agrária igazgatója, Glevina Marín, a noviszadi agrárszövetség igazgatója, Mihics Mihos, a bánati szerb mezőgazdasági szövetségek szövetségének alelnöke, dr. Bullk Jan, a szlovák mezőgazdasági szövetség elnöke, dr. Petrovics Mihos, a komlótermelők egyesületének alelnöke és még számos más szövetséget delegátusa.

A küldöttség kérte a bánt, hogy támogassa a szövetségeket munkájában és a bántörvény költségvetésébe vegyen fel megfelelő összeget a szövetségek segélyezésére. Popovics Dáka bán kijelentette, hogy már az első évi költségvetés keretében megfelelő hitelről

gondoskodik a szövetségek részére és az anyagi segítségen kívül is minden tekintetben támogatni fogja a szövetségeket fontos feladatuk teljesítésében. Közölte a bánt, hogy a dunai bántörvény szövetségi osztályának élére Novakovics Milán kerül, aki rövidesen elfoglalja hivatalát és nyomban érintkezésbe lép a szövetségek vezetőivel.

Popovics Dáka bán elmondotta, hogy harminctagú bántörvény tanácsot fognak szervezni megfelelő albizottságokkal és ebben a tanácsban minden szövetség egy taggal képviselheti magát. Ez a tanács résztvesz a bántörvény költségvetés kidolgozásában is.

Felszólította a bánt a szövetségek képviselőit, hogy készítsenek részletes és terjedelmes memorandumot a szövetségek eddigi működéséről és eredményeiről és sorolják fel kívánságaikat, amelyeknek orvoslását a bántörvény hivatalától vagy pedig a kormánytól kívánják. A memorandumot mielőbb juttassák el a szövetségi osztály elnökéhez, hogy a szövetségek kívánságait a költségvetés összeállításánál figyelembe vehessék.

Dr. Petrovics Mihos, a komlótermelők szövetségének alelnöke a komlótermelők katasztrófális helyzetét ismertette és sürgős intézkedéseket kért. Popovics Dáka bán megígérte, hogy megfelelő intézkedéseket tesz a komlótermelők válságos helyzetének javítására.

A bántörvény alapján a szövetségek szövetségei a közeljövőben Noviszadon kongresszust tartanak és elkészítik a memorandumot, amelyet eljuttatnak Novakovics Milán elnökéhez, aki javaslatot tesz a bántörvény a legsürgősebben teljesítésre szoruló kívánságokról.

Miksa bádeni herceg szerepe
Hohenzollern Vilmos lemondásában
1918 novemberének drámai napjai

Berlinből jelentik: A napokban elhunyt Miksa bádeni herceggel a császári Németország egyik nagyon érdekes politikai egyénisége távozott az élők sorából. Miksa bádeni herceg néhány nappal korábban csak Bülovot a halálba és amíg Bülov működése a császári Németország fénykorához kapcsolódik, addig Miksa bádeni herceg szereplése a német császárság összeomlásának és a köztársaság megalakulásának idejére esett. Az eseményeknek ilyen fordulatát P'sinarc utolsó utódja talán hamarabb sejtette, mint bárki más. Életének tragédiája az volt, hogy későn jutott csak a külpolitikai irányításba a kezébe és már nem tudta tartóztatni azokat az eseményeket, amelyek a Wilsonnak felajánlott német fegyverszünetet lavinaszerűen követték. Ezzel szemben sikerült neki az összeomló Németországot megmenteni a bolsevizmus karjaiból és ez teszi a nevét fontossá az új Németország megmentői között.

Kevéssel halála előtt befejezett emlékirataiban Vilmos császár utolsó kancellárja részletesen foglalkozik 1918 októberének és novemberének sorsdöntő napjaival, valószínűleg azzal a céllal, hogy igazolja magát és megbizonyítsa, hogy nem lehetett már megakadályozni a bekövetkezett eseményeket. Ezekben a nagyérdeklőségű emlékiratokban Miksa bádeni herceg a császári Németország utolsó napjairól többek között a következő érdekes részleteket írja:

— Annak a levélnek a hatása alatt, amelyben Károly király 1918 október 26-ikán bejelentette Vilmos császárnak, hogy huszonegy érában felülül köllőnkétek és fegyverszünetet fog a szövetség hatalmának felajánlani, ment el a német fegyverszüneti ajánlat, anélkül azonban, hogy szó lett volna benne fegyverletételről. Időközben mindjában megerősödött nemcsak a német szociáldemokraták, hanem a polgárság körében és a sajtóban is az az áramlat, hogy Vilmos császárnak le kell mondania, hogy ezáltal az ország megmeneküljön.

Előbb csak burkoltan, később azonban mind nyiltabban és hangosabban kezdték az ország minden részében hangoztatni a köztársaság szükségességét. A kormány elhatározta, hogy figyelmezteti a császárt ezekre a jelenségekre és a várható következményekre. Frigyes Károly herceg vállalta a nehéz feladatot, hogy Spaaba utazik a főhadiszállásra és azt fogja tanácsolni a császárnak, hogy mondjon le, az utolsó pillanatban azonban visszaritadt ettől a nehéz missziótól. Simons, a birodalmi gyűlés későbbi elnöke ekkor kétségbeesve így kiáltott fel:

— Ha ezekben a percekben a monarchista gondolat zászlóhordozóiban sem lehet megbízni, akkor csak a köztársaság jöhet!

November másodikán Ausztria-Magyarország elfogadta a fegyverszüneti feltételeket. Andrássy lépése, amelynek a célja a dunai monarchia megmentése volt, Ausztria felbomlását jelentette. A veszélyeztetett nyugati fronttól el kellett vonni csapatokat a déli front megerősítése céljából. A haditengerészetben is zavargások törtek ki, november negyedikén Kielben már mészárlások folytak, a bolsevizmus közeledett.

Amikor november nyolcadikán a nyugati fegyverszüneti tárgyalásoknak meg kellett volna kezdődniük, Németország már lángokban állt. Vilmos császár azonban még mindig vonakodott lemondani, sőt arra gondolt, hogy leveri a forradalmat. A hadvezetés azonban már látta, hogy minden kísérlet kilátástalan. November kilencedikén azután végre tudomására adták a császárnak, hogy polgárháború esetén a katonaság nem áll mögötte. A kocka el volt vetve és a déli órákban Vilmos császár elszánta magát a lemondásra.

Miksa bádeni herceg ezután részletesen leírja a szociáldemokrata vezetőkkel, köztük Ebert későbbi köztársasági elnökkel folytatott tárgyalásait, amelyeknek során kiderült, hogy a monarchia fenntartására irányuló minden próbálkozással már elkéstek.

Enyhítést ígér a bán az utlevelek kiadásánál

A vajdasági munkáskamara Popovics Dáka bálnál

A vajdasági munkáskamara küldöttsége *Pravica* Bozsa kamarai elnök vezetésével szerdán tisztelt Popovics Dáka bálnál, akit a küldöttség vezetője arra kért, hogy aktuális szociálpolitikai kérdésekben támogassa a munkáskamarát és a munkásokat.

Popovics Dáka bán szívélyesen fogadta a küldöttséget. Kijelentette, hogy a dunai bánóság szociálpolitikai előadója még nem foglalta el helyét és mindent el fog követni, hogy a bánóság szociálpolitikai előadója mielőbb kineveztesék és megkezdje hivatalos működését. A bán kijelentette, hogy különös figyelemmel lesz a szociálpolitikai osztály működésére és a szociálpolitikai intézmények nemkülönbén a munkásság, mindenkor számíthat messzesemenő támogatására. Biztosította a bán a küldöttséget, hogy a munkástársadalommal megértő együttműködést akar kifejezni.

A bán a küldöttséggel hosszasan elbeszélgetett és ennek során nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a szociális és emberbaráti kérdések megoldásán nemcsak hivatalos minőségében kíván közreműködni, hanem teljesen át van hatva ezeknek nagy jelentőségétől és mint magánember is melegen érdeklődik a szociális problémák iránt.

A beszélgetés során *Nikolics* Áca kamarai titkár felhívta a bán figyelmét az utlevél szerzés nehézségeire és arra a körülményre, hogy a munkásságnak nagy anyagi megterhelést jelent az utlevél megszerzése, különösen azoknál a munkásoknál, akik külföldön keresnek munkakalkalmakat. A bán kijelentette, hogy az utlevelek kiállítása ezenül a bán hivatal hatáskörébe tartozik és megígérte, hogy megfelelő intézkedéseket tesz az utlevelek gyorsabb kiállítása érdekében.

A kamara küldöttsége ezután felhívta a bán figyelmét a vajdasági mezőgazdasági munkások sok helyütt szomorú helyzetére. A bán kijelentette, hogy már régen foglalkozik a mezőgazdasági munkások különböző problémáival és ismeri ennek a kérdésnek egész komplexumát. Mint agrárreform-miniszternek alkalma volt a kérdést minden oldalról megismerni s kijelentheti, hogy *vannak területek az országban, ahol ez a probléma még kevésbé van megoldva, mint a Vajdaságban.* A kérdés nem oldható meg rövid úton, de a lehetőség határain belül mindent meg tesz, hogy ez a nagyjentőségű kérdést dűlőre vigye.

A küldöttség megköszönte a bán meleg érdeklődését és közel egy órai kihallgatás után eltávozott.

Ketten követték el a vrbászi rablógyilkos merényletet

Az egyik rabló a ház előtt örködött, amíg cinkosa megtámadta Werner pénzbeszedőt

Novisadról jelentik: A rablógyilkos merénylet, amelyet ismeretlen tettesek szerdán reggel követtek el *Werner* Jakab, a novivrbászi temetkezési egyesület szolgálja az pénzbeszedője ellen, élénken foglalkoztatja Vrbász lakosságát.

A rendőrség és csendőrség együttesen folytatja a nyomozást a merénylet ügyében és már eddig is sikerült olyan értékes adatokat gyűjteni, amelyek valószínűvé teszik, hogy a merénylet néhány napon belül kézrekerülnek.

Néhány órával a merénylet után jelentkezett a vrbászi rendőrségen egy asszony, aki elmondotta, hogy szerdán reggel hét órakor, amikor a piacra ment, hogy bevásároljon, a temetkezési egyesület előtt egy gyanús külsejű embert látott, aki izgatottan sétált fel és alá. Később, amikor tudomást szerzett arról, hogy mi történt az épületben, az a benyomása támadt, hogy az ismeretlen őrt állt a ház előtt, amíg társa bent végzett az agg pénzbeszedővel. Az asszony személyleírását is adott erről az emberről és többek

között elmondotta, hogy sötét színű ruhát, rövid barna lábszárvédőt és sűrű gyapjuszövetet viselt. A nyomozó hatóságoknak az asszony vallomása után most már az a feltevésük, hogy a merényletet ketten követték el és a tettes cinkosa a ház előtt örködött, amíg társa az épületben megtámadta *Werner* Jakabot. A nyomozás első stádiumában azt hitték, hogy *Werner* esetleg öngyilkosságot követett el, ennek a feltevésnek azonban nyomban ellentmondott az a körülmény, hogy a szerencsétlen pénzbeszedő fején öt mély seb volt, amelyt semmiesetre se ejthetett valaki önmagán.

A nyomozást nagyban megnehezíti az, hogy *Werner* még mindig nem nyerte vissza eszméletét s így kihallgatni sem lehet. A rendőrség azon a véleményen van, hogy a merényletet a helyi viszonyokkal ismerős személyek követték el, amit az is bizonyít, hogy a rablótámadásra olyan időpontot választottak, amikor a pénzbeszedő egyedül tartózkodott a helyiségben.

Az amerikai tőzsdekrach újabb áldozatai

Riordan, a Country Trust elnöke öngyilkos lett, Rothermere lord állítólag tönkrement

Az amerikai tőzsdekrach katasztrófális hatásait meg csak most kezdik igazabban érezni. A tőzsdei összeomlásnak a gazdasági életre olyan hatása van, mint valami öbönviznek. Életek, vagyonok, egzisztenciák pusztulnak el. Nap-nap után újabb sikkasztások, öngyilkosságok hírére hozza a kábel. A legújabb öngyilkos *James Riordan*, a Country Trust Corporation élnöke, aki a tőzsdekrach előtt Amerika milliárdosai sorában foglalt helyett, s aki nem tudta túlélni a saját és a rábízott vagyonok elvesztését.

Általában nem mulik el nap újabb szenzációs öngyilkosságok nélkül. Csütörtökre *Róbert Scherl* volt rochesteri bankár öngyilkosságának híre érkezett meg. *Róbert Scherl*, aki Amerika egyik legnagyobb pénzügyi kapacitása volt, fűrdőszobájába zárkózott, kinyitotta a gázcsoport és úgy követte el az öngyilkosságot. Mire az ajtót rátörték, már halott volt. *Scherl* veszedelmei több mint egy millió dollárra rúgnak.

De nemcsak Amerika érzi a katasztrófa súlyát, hanem nem szabadulhat annak hatása alól az európai közgazdaság sem. Amerikában ötmillió ember van érdekelve a tőzsdekrachban, akik több mint kétmillió dollárt veszítettek.

Az, hogy ötmillió ember elszegényedett, vagy vásárló- és hitelképessége csökkent, legalább ötvenmillió ember életében érezteti hatását.

A legutóbbi másfél év alatt amerikai pénz nem jött be Európába, ellenben másfél milliárd dollár európai pénz ment ki Amerikába s minthogy a kölcsönzők nagyrésze tönkrement, ez a pénz elveszett s

ennyivel, tehát 84 milliárd dollárral lett szegényebb az európai közgazdasági élet.

Az amerikai tőzsdekrach európai áldozatai közt van állítólag *Rothermere* lord is, a híres angol újságíró. A hírek szerint a dúsgazdag lord, aki megszámálhatatlan millióknak volt az ura — font sterlingekben, olyan nagy agazsmánt vállalt amerikai vasúti részvényekben, hogy vesztésége fel sem mérhető. A lordnak magának gyárai és bányái vannak Amerikában, ezek értékében is olyan eltolódást okozott a tőzsdei spekuláció, hogy a legendás *Rothermere* vagyon elpusztulásával kell számolni.

Az összeomlások hatását nem ellensúlyozza az, hogy a tőzsdei pánik a jelek szerint már szűnőben van. Szerdán a hivatalos forgalomban újabb áresések történtek, amelyek egyes értékeknél 15—20 százalékot tettek ki. A hivatalos forgalom megszűntje után a magánforgalomban általános reménykedés és bizakodás lett urrá. Ez az optimisztikus helyzet még fokozódott csütörtökre, amikor híre jött, hogy a Holmbankház egy millió darab Standard Oil-részvény vásárlására kapott *Rockefeller*től megbízást. *Rockefeller* kifejezetten azzal a céllal adta ezt a megbízást, hogy segítsen a tőzsde siralmas helyzetén.

Hoover elnök hosszabb tanácskozást folytatott *Mellon* pénzügyi államtitkárrel és a Federal Reserve Bank igazgatójával. A tanácskozáson a súlyos tőzsdei veszteségekkel foglalkoztak s ennek következtében azzal a fenyegető helyzettel, amely a polgári közönséget sújtotta Amerikában. A tanácskozás után

Odol felüdíti, konzerválja és tisztítja a szájat és a fogakat.

Mellon közölte az újságírókkal, hogy a republikánus és a demokrata párt a kongresszus megnyitása után javaslatot terjeszt a kongresszus elé, amelyben 160

Riordan
amerikai milliárdos, aki öngyilkosságot követett el

millió dollár adómérséklést indítványoz, amellyel azokon a vállalatokon akar segíteni, amelyek a tőzsdekrach folytán válságba kerültek.

Legényháboru a báln

Verekedéért elítéltek két szubotical legényt

A szubotical törvényszéken csütörtökre tárgyalta dr. *Boski* Ivó tanácselnök büntetőtanácsa a testi sértés és hatóság elleni erőszak bűntettével vádolt *Kecsenovics* Antun, *Zigyarev* Bláskó, *Cizra* Peró és *Petrik* Frányó szubotical lakosok bűnügyét. A vádlottak a múlt év február 16-án *Vidákovic* Frányó bukvácsi kocsmájában, ahol bál volt és a legények összeverekedtek, a közbelépő két rendőrt, *Tumbász* Dáncsót és *Lulics* Bélát megtámadták és tetteleg bántalmazták.

A főtárgyaláson a vádat *Makszimovic* Szveticszláv vezetőügyész képviselte, a védelmet *Miladinovic* Szlobodán ügyvéd látta el. A vádlottak közül elsőnek *Kecsenovics* Antun hallgatta ki a bíróság. Kijelentette a vádlott, hogy nem bántalmazta a rendőröket, hanem amikor a kocsmába a két legénytábor egymásnak ment, ő is jobbra-balra csapkodott és ekkor történt, hogy *Tumbász* Dáncsó rendőrt az arcán megütötte. Ezt azonban nem szándékosan követte el. A másodrendű vádlott, *Zigyarev* Bláskó szintén nem ismerte be bűnösségét és azt adta elő, hogy a rendőrök közül egyiket sem ütötte meg, hanem amikor a rendőrök felszólították, hogy távozzék a helyiségből, ellenszolgált a rendőröknek, anélkül, hogy bántalmazta volna őket. A harmad- és negyedrendű vádlott kijelentették, hogy egyáltalában nem vettek részt a verekedésben és nincs részük a rendőrök bántalmazásában.

A bíróság ezután a nagy számmal beidézett tanúk kihallgatását kezdte meg és elsőnek *Lulics* Béla rendőrt hallgatta ki. A tanu elmondotta, hogy ő és *Tumbász* Dáncsó, aki időközben elhalt, szolgálattételre voltak kirendelve a *Vidákovic*-féle vendéglőben megtartott báln. A mulatság során a két ellenséges táborra oszlott legények, akik a lányok miatt haragudtak egymásra, az elfogyasztott italtól felhevülve egymásra rontottak. A tanu és társa hivatalos kötelességüket teljesítve igyekeztek a két ellenséges tábor szétválasztani és a leghangosabbakat eltávolítani a helyiségből. Ekkor történt, hogy *Kecsenovics* megtámadta *Tumbászt* és meg is ütötte, *Zigyarev* pedig ellenszolgált.

Fehér Jakab tanu az elnöknek arra a kérdésére, vajon összeszóvalkozás előzte-e meg a két tábor verekedését, így felelt:

— Nem volt semmi szóvalkozás. Engem is meg akartak verni. Tették magukat, hogy nem félnek senkitől, büszkék voltak, mintha az »üvéké« lett volna az egész bál.

A bíróság nem tartotta szükségesnek több tanu kihallgatását és az elnök befejezettnek nyilvánította a bizonyítási eljárást, majd elhangzottak a perbeszédék s utána a bíróság meghozta az ítéletét. A vádlottak közül a bíróság büntösként mondotta ki *Kecsenovic*-ot és *Zigyarev*-et és az első háromhavi, a másodikat kéthavi fogházra ítélte, míg *Cizra* Perót és *Petrik* Frányó vádlottakat a bíróság felmentette. Az elítéltek felebbeteltek

A postatakarékpénztár üzletéve fényes eredménnyel zárul

Huszonöt százalékkal emelkedtek a betétek és jelentősen növekedett a csekkszámforgalom

Beogradból jelentik: A jugoszláv királyság postatakarékpénztára évről-évre szélesebbkörű működést fejt ki és egyre bővíti üzletkörét. A postatakarék 1929-es üzletéve is a legjobb eredményeket hozta, amelyek különösen a takarékbetétek nagymérvű emelkedésében jutnak kifejezésre. Ez a rendkívül fontos közgazdasági szerepet játszó állami intézmény kitűnően megszervezett pénztári adminisztrációjával teljes mértékben kielégíti az ügyfelek és minimális közvetítési díj ellenében lehetővé teszi a kereskedő és iparostársadalomnak, hogy pénzüzelésait gyorsan, olcsón és pontosan bonyolíthassa le.

A postatakarék egyik legfontosabb üzletága a takarékbetét. A nagyszabású takarékosági propaganda a liberális kamatpolitika és a kedvező feltételek ezen a téren is szép eredményeket hoztak. Míg 1928. év végén a kiadott postatakarékpénztári betétkönyvek száma 37.000 volt, addig 1929 novemberben már 52.144 darab kiadott betétkönyvet tartottak nyilván. A könyvecskékre elhelyezett kishetétek összege 1928-ban 36.000.000 dinárra rugott, 1929 októberében pedig már 94.000.000 dinár összegű betétet örzött a postatakarék. Egy-egy betéti könyvecskére 1928 végén átlagosan 1112,92 dinár betét esett, 1929 októberében pedig 1784,88 dinár.

A postatakarékpénztár működése nemcsak a bel-

földre terjed ki, hanem igen sok külföldön élő jugoszláv állampolgár vagyonát is kezeli. Különösen a tengerentúli kivándorlók helyezik el nagy számban tőkéiket a postatakaréknál. A csekkszámforgalom is állandó emelkedést mutat. Ebben az évben az ország területén lévő fióktételeknél összesen 1925 új csekkszámot nyitottak és ezzel az élő csekkszámok száma 17.550-re emelkedett. Különösen sok állami, városi és önkormányzati intézmény és vállalat nyitott csekkszámot ebben az évben a postatakaréknál.

A csekkszámok elhelyezése 1928-ban határozottan millióra rugott, 1929 októberére pedig a hivatalos kimutatás szerint nyolcszázötvenkét millió dinárra emelkedett, ami körülbelül huszonöt százalékos emelkedésnek felel meg.

A postatakarék tevékeny részt vet a privilegizált Agrárbank részvényjegyzési akciójában is és maga az intézet hármincmillió névértékű részvényt jegyzett. Élénk lombardüzlet, kihatározási üzlet és finanszírozások teszik teljessé a postatakarékpénztár működését.

Az 1929-es üzletév első tíz hónapjának szép eredményei újabb bizonyítást tesznek amellett, hogy a postatakarékpénztár működésének rövid néhány esztendeje alatt az ország egyik legfontosabb közgazdasági intézményévé fejlődött.

BRUMAIRE 19.

NAPOLÉON ÉS PILSUDSZKY

Mintha csak tegnap lett volna. Lóháton jött felénk. Valószínűleg nagy, sűrű hajszuza leivelt az óriási »péghallérik«, magas homlokába nyomta szürke sapkáját — az ellenző alól szúrós szemek gyorsan végigmustráltak bennünket — szalutált és tovább lovagolt. Pilsudszky. A lengyel légiből... Csak ennyit tudunk róla. De a lengyel »elvtárs« sötétben nézett utána. »Ez az ember el fog árulni bennünket« — mondta és mi nem értettük meg.

*

Pontosan százharminc éve, hogy a fiatal francia tábornok-hadvezér, Bonaparte Napoleón, életének legizgalmasabb napjára készült. Arról volt szó, sikerül-e a kitervelt államcsíny, amely Franciaország fejévé teszi meg őt? A híres Brumaire 19-iki államcsíny...

Sikerült, hogy aztán példája legyen a diktátoroknak, mikép kell megcsinálni azt a puccsot, amely kezükbe adja a hatalom gyepőit; — s Brumaire 19-ike iskolapéldája annak, mikép szabad és mikép nem szabad viselkedni a diktátor »jelöltnek« egy ilyen döntő, elhatározó lépésnél. Mert ha végül Brumaire 19-ike mindent meghozott Bonaparte Napoleón tábornoknak, tagadhatatlan, hogy voltak olyan ügyetlen gesztusai, hatorul elejtett szavai ezen a napon, amelyek csak kis híjja, hogy fel nem borították mindent.

Az ötszázak tanácsa kinevezte őt még előző nap a Párisban és a főváros környékén levő hadak parancsnokává és az új parancsnok első teendője volt kivevénymel reggelre a katonaságot St. Cloudba, annak a várkastélynak az udvarába, ahol a törvényhozók, az ötszázak és öregek tanácsa gyűlésezett.

Tábornok-hívei kíséretében megjelent az »öregek« közt és legnagyobb meglepetésére, számításai ellenére, elég erős ellenzékre talált. Beszélni próbált, de hogy az ingerült közbeküldések mindinkább szaporodtak és erősödtek, zavarba jött, egyik »sületlenség« mondta a másik után, aztán elment, mint aki elvesztette a csatát. Pedig meg kellett nyernie, nem volt szabad elveszíteni. Elment az ötszázakhoz. Ott már tudták a szándékát és épp arról tanácskoztak, hogy számúzik a renitens tábornokot, mikor belépett a terembe, lovaglóostorral és négy-öt gránátossal. Hallatlan vakmerőség! A tanácskozóteremben katonaság! A követek felugráltak a helyeikről, feléje rohantak, körülvettek, alig érthette el az elnök emelvényét, onnan akart beszélni — de nem engedték és szíjjel-szedték volna, ha nem védik meg a katonák. Ott állt némán, belátva, hogy megint ő a vesztes. Kiment a teremből és az izgalomtól elájult. Valaki azonban tudta, mest mit kell csinálnia: az ötszázak elnöke, Bonaparte Lucian, Napoleón testvérbátyja. Hogy ne hozhassák meg a határozatot az öccse számítézéséről, felfüggesztette az ülést és a gránátosok védelmében kiment a várudvarba a katonák elé. Segítségül hívta őket, de ezek nem mozdultak mindaddig, mígnem egy tört mutatott fel, hogy azzal szurja át fivéré, »ha valaha megálmáná a franciák szabadságát. Ez hatott. A katonák Morat vezetésével behatoltak a tanácssterembe. A tanácsosok megszűntek, de Lucian mégis összehívhatott néhányat hívei közül, akik kimondták a határozatot, amelyet az elnök megvitt az öregeknek.

Eszerint: eltörölték a direktóriumot, megalakították a konzulátust. Az első konzul: Bonaparte Napoleón.

Pontosan százharminc év múlva Pilsudszky, elővette az előírát, megpróbálta megismételni Varsóban. Felvonultatott lengyel katonatiszteket a parlament előcsarnokába és ő maga is több tábornok kíséretében bement a nemzetgyűlés megnyitására. A »páholyok« tele voltak külföldi diplomáttakkal, a miniszterek, a követek mind jelen voltak, várták, hogy az elnök elfoglalja a helyét, de az elnök nem jött, nem nyitotta meg a gyűlést, mert Pilsudszky nem volt hajlandó elküldeni a tiszteket. Az elnök elnapolta a gyűlést, nem azért, hogy törrel a kezében biztassa a katonákat. Pilsudszky tábornagy érdekében, hanem azért, mert nem akarta vezetni a gyűlést katonai statisztálás mellett, nyilván mert ismerte Brumaire 19-ike történetét és talán sejtette, hogy Pilsudszky is megtanulta a Brumaire 19-iki államcsíny módszerét. A katonák megjelenése az előcsarnokban ezt igazolta.

*

Különösen két asszony várta nagy izgalommal Brumaire 19. végét. Bonaparte Napoleón anyja és felesége. Laetitia asszony az izgalomban feszülő idegeit nem volt képes másképp megnyugtanni, elfogadta a leánya tanácsát és elment színházba. Josefina »segített« az urának. Az egyiptomi hadjárat alatt a direktórium tagjának, Gchiersnek a szeretője lett, már el akart válni férjétől s most jóvá akarta tenni hiútlenségét. A direktórium tagjai már lemondottak, csak még Gchiers nem. Bernadotte tábornokot, Napoleón nyílt ellenfelét és első szerelmének férjét a sógora, Bonaparte József fegyverezte le. Josefina — Napoleón utasítására — meghívta reggelre Gchierst. Ott akarták lemondatni állásáról. De a direktórium elnöke nem jött el, csak a neje, akivel Bonaparte most levelet íratott a férjéhez, hogy jöjjön, de az asszony merénylőtől tartott és azt írta, hogy ne jöjjön. Nem baj! Majd lemondatja másképp Napoleón. Most kicsit boldog, hogy Josefina üdvözölni akarta, mielőtt elmegy, csókot adni talizmánkép a — nagy utra, a tanácsosokhoz, ahol azok várták, akiket Lucian megdolgozott és akik engedtek, mert reménykedtek, hogy a hatalomban osztozkodnak.

A rideg Pilsudszky tábornagy »próbafelépését« nem eőzték meg és nem kísérték ilyen momentumok — pajkosan csillogó kis föltoj a nagy nap vásznán. De ha talán mégis, a család támogatásnak ezzel a nagy erősségével ment véna ő is a lengyel szembe, ahol valószínűleg akadnak hívei, csodálói és érdemeinek elismerői. Csak éppen hogy az érdemei elismerésé nem voltak hajlandók odaadni mindazt, amit ő akart, az egyedüli, osztatlan hatalmat. Bár eddig is az ő akarata érvényesült a lengyel nép sorsának intézésében, csupán ennek az egyeduralomnak nem mertek nyílt formát adni, miután óvatosságra intették őket azok a furcsa intézkedések, amelyek a tábornagy »szélsőséges« hajlamai diktáltak. És Brumaire 19-ikének megismétlése nem sikerült.

*

A fiatal Bonaparte Napoleón még a jakobinusok tábornoka volt és Robespierre rémnapjának felszámolásakor kis ideig bujdosnia is kellett — erről meg-

feledkeztek azok, akik Brumaire 19-ikének kitervelésében segítettek, akik tőle várták a hosszúra nyúlt forradalom annyira óhajtott likvidálását.

Napoleón megoldotta a likvidációt, aminthogy megoldotta volna az akkori Európa súlyos problémáit, ha nem izmosodnak fölébe az elnyomott ellenerek — és megoldotta volna amellet, hogy egész »uraikodásának« alapmotívumává nőtt a nagyravagyás, a hatalmi mánia.

Pilsudszky radikális szocialista volt, szocialista lapszerkesztő, mikor az osztrák-magyar hadsereg őrnagya lett és aztán a szocialisták legnagyobb ellenfele. Ezek nem hisznek diktatori eszközöknek megbízhatóságában, hogy valóban az volna a célja ezekkel, hogy hazáját kivezesse súlyos politikai válságából. Hisz ez a válság nagyon szorosan kapcsolódik egész Európa hatalmainak bonyolult koncertéhez — már pedig kevésbé valószínű, hogy Pilsudszky mint diktátor kibogozhassa az összebonyolító szálakat — annál kevésbé valószínű tehát, hogy szanálhassa az ország bajait. Legalább is így vőlik az egykori fegyvertársak, a szocialisták. És úgy látszik, Pilsudszky nem sikerült Brumaire 19-ike helyett őt akarják megkísérteni a magukét.

*

Kár, kár, hogy egy dátum hagyományára körül támasztott izgalom elfelejtetnek a lengyelekkel sok minden követendő és sok mindenféle kultúremléket. Nem vették észre például, hogy Brumaire 19-ikének évfordulójával esik majdnem össze ama királyok halálának évfordulója, akinek a nevéhez fűződik Lengyelország történetének »aranykora«.

Nem vették észre, hogy a világot jobban érdekl a zongorahurok legnagyobb művészeinek, a lengyel Paderevskynek a betegsége, nem vették észre, hogy a lengyel származású Madame Curienek születésnapja van és erre a napra Amerikába ment, hogy átvegye Newyork város születésnapj ajándékát, egy nagy adag rádiumot. A tidós asszonyról megfeledkezett, ugylát-szik, a születővárosa, Varsó.

*

... »Ez az ember el fog árulni bennünket« — mondotta a lengyel elvtárs Pilsudszky után, aki ezt nem hallotta, hanem továbbátotott a maga célja felé, a maga útján...

Magister

A düszszeldorfi rejtély

Még mindig nincs nyomuk a gyermekgyilkosoknak, akik titokzatos leveleket küldöznek a hatóságoknak

Berlinből jelentik: Düszszeldorfban fejráhatatlan az izgalom a legutóbbi gyermekgyilkosság miatt, amelynek az ötéves *Albermann Gertrud* esett áldozat. A nyomozás, amelybe bekapcsolódtak a berlini rendőrség legügyesebb detektívjei is, még nem vezetett eredményre. Még rejtélyesebbé teszi az esetet, hogy a hestülis gyilkos levelet intézett a rendőrséghez, amelyben közölte, hogy hol találhatják meg a gyermek holttestét. Hogy ez a hely — egy düszszeldorfi gyár telke — azonos-e a gyilkosság »színhelyével«, erre nézve megoszlanak a vélemények. Miután a meggyilkolt gyermek ruhája az előző napi nagy eső ellenére nem volt nedves, továbbá, miután a helyszínen nem voltak vérvnyomok, valószínű, hogy a gyilkosság máshol történt. Azt hiszik, hogy a gyilkos lakásán végzett áldozatával. A kis Gertrudot a gyilkosságot megelőző napon egy férfi társaságában látták, aki azonban gondosan ügyelt arra, hogy ne ismerhessék később fel, miután kalapját mélyen a szemébe húzta. A gyilkos a leghestitálabb módon végzett áldozatával: *a kislánynon huszonöt késszurást találtak és ezenkívül tojtogatás nyomait*. Érdekes, hogy a gyilkos a rendőrséghez intézett leveleiben Düszszeldorf határában pontosan megjelöl egy helyet, ahol állítása szerint egy korábbi gyilkosságának áldozata van elásva. A rendőrség elrendelte, hogy a megjelölt helyen végezzenek ásást.

A mostani gyilkosság feltűnően hasonlít a nyolc-éves *Ohliger Róza* meggyilkolásának körülményeire, amit kilenc hónappal ezelőtt ölték meg. Akkor a gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták a gyengeelméjű *Stausberg Jánost*, akit elmeorvóintézetben helyezték el. Most nagyon kétségek tartják már, hogy abban az esetben valóban *Stausberg* volt-e a tettes és épen ezért a bünygi rendőrség most újól kihallgatja mindazokat, akik akkor a gyilkosság gyanújába keveredtek.

A gyilkos a *Düszszeldorfer Zeitung* szerkesztőségének is küldött levelet, amelyben kért ceruzával megrajzolta annak a helynek a térképét, ahol áldozatának a holtteste megtalálható. A legfontosabb vizsgálat ellenére sem sikerült ezen a papírlapon ujjnyomokat felfedezni. A sorozatos gyermekgyilkosságok nemcsak Düszszeldorfot, hanem az egész környéket is nagy izgalomban tartják.

A Hírcserepel

NAPLÓ-ra

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részesül a könyvkedvezményekben

Törpe kannibálokat fedeztek fel Délamerikában

Egy eddig ismeretlen vad néptörzset figyelt meg egy svéd kutató

Londonból jelentik: Tudományos körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy dr. Volinder Gusztáv svéd kutató Délamerika belsejében, Columbia és Venezuela határán egy új, eddig ismeretlen törpe néptörzset fedezett fel. Már rég sejtették, hogy ezen a vidéken ilyen törpék élnek, eddig azonban még egyetlen fehér embernek sem sikerült ennek a néptörzshöz a lakóhelyéig eljutni. Dr. Volinder most eljutott erre a területre és meg tudta nyerni a törpék bizalmát, úgy hogy néhány napot tölthetett közöttük és megfigyelhette életmódjukat.

Ennek a néptörzshöz a tagjai, akiket a benszülöttek Motilom-törpéknek neveznek, egész kis növéseük és a legnagyobbak sem érik el a másfél méteres magasságot. Egész primitív életmódot folytatnak és nagyon ellenségesen viselkednek idegenekkel, sőt még a szomszédos törzsekkel szemben is. A svéd kutató megfigyelései megerősítik a szomszédos népeknek azt az állítását, hogy a törpék még ma is a kannibálizmust követik. A kutató többek között emberi csontokból készült furulyákat látott a törpéknel és első tekintetűre feltűnt, hogy a csontok, amelyekből a hangszerek készültek, nagyobbak voltak, mint a törpék csontjai. Mindenkori, aki hozzájuk közeledik, a vad törpék félelem nélkül megtámadnak. Fegyverük nyilszerű lapos bárd, amely a kardot is helyettesíti náluk. Lakásuk egyszerű karókon nyugvó tető. Hálótaikat nem temetik el, hanem csak falevelekbe burkolják a holttesteket. Ezután sátraikban felfüggesztik a holttesteket és azokat sokáig ott őrzik meg. Ünnepeikre és táncokra elhozzák magukkal ezeket a relikviákat. A táncot az emberi csontokból készült fuvalakkal kísérik. A gyógynövényeket a törpék kitűnően ismerik és Volinder expedíciójának egy súlyosan megbetegedett tagját ilyen gyógynövényekkel teljesen meggyógyították.

Érdekes megfigyelésekről számolt be a legutóbbi napokban a civilizáció határain túl élő népfajokról dr. Stewart Sámuel is, aki most tért vissza Londonba az északalabradori Ungava jégsvatagból, ahol harminc évet töltött indiánok és eszkimók között. Stewart mint misszionárius élt északon és most azért tért vissza hazájába, mert nem tudta többé elviselni a jégvidéki klímát és fáradalmakat. A misszionárius 1889-ben költözött az akkor még teljesen ismeretlen vidékre, amely nagy kiterjedésű és amelyen mindössze 3-4000 ember lakik, félig vad néptörzsek. Az eszkimók pogányok voltak, sohasem hallottak még abban az időben a kereszténységről és poligámiában éltek. Stewart missziója kezdetben igen nehéz volt, mert az eszkimók nem ismerték az írást, amelyre a misszionárius hosszas fáradság után tanította meg őket és ekkor kinyomatta részükre az evangéliumot. Az eszkimók idővel felvetették a kereszténységet, kezdetben természetesen csak külsőségeiben. Hogy templomuk legyen, Stewart hóból nagy kunyhót épített, amelyben jégből való oltárt állított fel. 1915-ben borzalmas éhínség pusztított az eszkimók között és a lakosság fele áldozatul esett ennek az éhínségnek. Az eszkimók sátraival tele voltak halakkal és sok család teljesen kipusztult. Dr. Stewart könyvet ír az eszkimók között szerzett tapasztalatairól.

Leszállították a szuboticei bankesaló büntetését

A semmitőszék két és félelvi fegyházra ítélte Radák István lókupecet

Novisadról jelentik: A zagrebi Szrpszka Banka szuboticei fióklának csalói most állottak harmadizben a bíróság előtt és a noviszadi semmitőszék most hozta meg végleges döntését ebben az érdekes bűnygyben. 1927 december első napjaiban Vidákovics Antal, Radák István lókupec kíséretében megjelent a szuboticei Szrpszka Bankánál és kölcsönt kért földjére. A bank természetesen hitelesített telekkönyvi kivonatot kért, amit Vidákovics Antal, Radák István segítségével szerzett meg. Az azonoság megállapítása végett az egyik tekintélyes ügyvéd és közjegyző előtt jelentek meg Milodanovics Márkó és Fábián László földművesek kíséretében. A két tanu elmondotta, hogy ismerik Vidákovicsot, tudják róla, hogy háza és földje van és ilyen módon igazolhatták Vidákovics személyazonosságát. Az azonosági igazolványt gyanútlanul kiállították és a Szrpszka Banka a szabályszerű okiratok alapján hetvenezer dinárt fizetett ki.

Ugyanezek az emberek néhány nappal később ismét jelentkeztek és egy másik ember számára adták le személyazonossági igazolásukat. Az újabb jelentkezőnek a bank tízezer dinárt utalt ki és csak néhány hónappal a második kiutalás után, amikor a váltó beváltására került a sor, derült ki, hogy a bank egy szélahamosbada csalásának esett áldozatul. A nyomozás megállapította, hogy mindazok, akik ebben az ügyben szerepeltek, a valódi nevüket mondták be, azonban Vidákovics Antal csupán névrokona a hasonlónevű földbírtokosnak, akinek a földjét a hetvenezer dinárral megterheltek. Miután Vidákovics, akinek a neve alatt

A napi munka után pihenni akar! Gyermekek lármája Idegesíti Önt! Ki van merülve! Fáradt! Ingerlékeny!

és ezzel megszerzi úgy a saját, mint családja nyugalma. — A legolcsóbb bevásárlási forrás

KONRATH D. D. SUBOTICA

speciális rádiószakvállalat, valamint összes fiókjai és viszon elárúsító

történt a család, nem tudott írni, az értelmiszertő ke-resték, akit Radák István személyében meg is találtak. A ravasz földművesek, akik a nevüket is csak alig tudták leírni, hallgattak a lóügynök tanácsaira, amelyekkel rávette őket, hogy a bankot félrevezessék és ilyen módon nyolcvanezer dinárt szerezzenek.

A szuboticei törvényszék még 1928 tavaszán hozta meg az ítéletet és Vidákovicsot, akinek a nevén történt a család *hdromévi fegyházra*, Radák Istvánt a család értelmi szerzőjét négy évre, Fábián Lászlót és Milodanovics Márkót egyenként két-két évi fegyházra ítélte. Felebbezés folytán a noviszadi felebbiteli bír-

sághoz került az ügy, amely jóváhagyta az elsőfoku ítéletet Valamennyi vádlott felebbezett a táblai ítélet ellen, időközben azonban érvénybe lépett az amnesztia-rendelet, amely a jogerős bűnygyekben hozott ítéletekre is kiterjedt és a vádlottak közül hárman visszavonták semmisségi panaszukat. A jogerőre emelkedett ítéleteket az amnesztia-rendelet több hónappal leszállította. A semmitőszék elé egyedül Radák István került.

A noviszadi semmitőszék szerdán tárgyalta Radák István bűnygyét és dr. Jocić Milorád nagyhatalású védőbeszéde után az ítéletet megváltoztatta. Radák büntetését két és fél évi fegyházra szállította le.

Emléktáblával jelölték meg a zagrebi gazdasági és kereskedelmi főiskola új palotáját

A felséges királyi pár nevére létesített alapítványból emeltek Zagreb egyik legszebb középületét

Zagreből jelentik: Öfelségek Alekszandar király és Mária királynő nevére még a felséges uralkodópár esküvője idején nagyobb összegű alapítvány létesült azzal a céllal, hogy abból monumentális épületet emeljenek a zagrebi gazdasági és kereskedelmi főiskola céljaira.

Az alapítvány eszméje Bosnyák Ottótól, a volt zagrebi exportakadémia dékánjától eredt. A dékán dr.

el a következő szöveggel:

»Öfelségek Alekszandar király és Mária királynő esküvőjének emlékére épült ez a ház Öfelsége Alekszandar király és Mária királynő nevére létesített gazdasági és kereskedelmi főiskola alapítványból Bosnyák

Vrbanić Jurajjal, a pénzügyek és biztosítótársaságok országos szövetségének akkori elnökével együtt lelkes munkát fejtett ki az új épület emelésével kapcsolatos nehézségek leküzdése érdekében és az ő munkájának köszönhető, hogy a Zagreb városa által adományozott ingyen telken Zagreb új városrészében, a Zvonimirova utcában ez év végére elkészült az időközben egyetemmel fakultási rangra emelt gazdasági és kereskedelmi főiskola egyszerű palotája.

A palotán, amelyben már folynak is a főiskolai előadások, a napokban gyönyörű emléktáblát helyeztek

Ottónak, a zagrebi exportakadémia első rektorának és dr. Vrbanić Jurajnak, a pénzügyek és biztosítótársaságok országos szövetségének elnökének kezdeményezéséből.

Az emléktábla lentebb elősorolja azokat az intézményeket és magánosokat, akik adományaikkal hozzájárultak az alapítvány összegéhez.

A gazdasági és kereskedelmi főiskola új palotája egyike Zagreb legszebb épületeinek.

Legjobb hirdetési orgánom a „BACSMEGYEI NAPLO“

Május elsején végleg megszűnik a szuboticiai városi adóhivatal

Szavics Sztoján tartományi pénzügyigazgatósági osztály főnök tárgyalásai Szuboticán

Már régen szó van arról, hogy a szuboticiai városi adóhivatal megszűnik és helyette az állami adóigazgatóság fogja kiróni és behajtani az állami adókat. *Osztojics* Szelimir polgármester a legutóbbi közgyűlésen szintén nyilatkozott erről a kérdéssel és kijelentette, hogy tárgyalások vannak folyamatban a pénzügyminiszteriummal.

Csütörtökön délelőtt Szuboticára érkezett *Szavics Sztoján*, a tartományi pénzügyigazgatóság adóosztályának főnöke. *Szavics Sztoján* meglátogatta *Grubovc* Szeptán adóigazgatót és *Osztojics* Szelimir polgármestert, akikkel hosszasan tárgyalt. Tárgyalásai befejezése után *Szavics Sztoján* fogadta a *Napló* munkatársát, akinek a következő nyilatkozatot adta:

— Azért jöttem Szuboticára, hogy a városi adóhivatal átvételéről tárgyaljak az illetékes körökkel. A pénzügyminiszteriumnak az a szándéka, hogy január elsejétől kezdve átvegye a városi adóhivataltól az állami adók és állami pótdadók behajtási jogát, könyvelését és az egész erre vonatkozó adminisztrációt. Ez azt jelenti, hogy a szuboticiai városi adóhivatal január elsejétől kezdve az állami adókat nem fogadhatja el és semmi hivatalos összeköttetésben nem áll majd az állami adóigazgatósággal. Miután az állami adóigazgatóságnak így nagyobb tisztviselői karra lesz szüksége, most a polgármesterhez fordultunk, hogy a tisztviselők részére, illetve az állami adóigazgatóság részére megfelelő hivatalos helyiséget biztosítson. Az is kombinációba van véve, hogy az állami adóigazgatóság nemcsak az állami adókat, hanem az összes közigazgatási pótdadókat is behajtja és kiveteli, úgyhogy a városi adóhivatalra egyáltalán nem lesz szükség. A városi és más közigazgatási pótdadókat csak május elsejétől kezdve hajtáná be az állami adóigazgatóság. Eszerint a városnak május elsejétől kezdve megfelelő helyiségeket kellene rendelkezésünkre bocsájtania természetesen megfelelő bértösszeg ellenében.

A *Napló* munkatársa közölte ezután *Szavics Sztoján*nal, hogy Szuboticán nagy gondot okozott a lakos-

ság körében a házadókvetés az 1929. évre, mert igen sok esetben a külterületi lakásokat ugyanolyan összegre értékelték, mint a beltérieket és azt kérdezte, hogy milyen intézkedéseket fog foganatosítani a tartományi pénzügyigazgatóság ebben az ügyben. *Szavics Sztoján* így válaszolt:

— A törvény értelmében az adóigazgatóság mindenkit írásbelileg értesít az egyenes házadó kirótt összegéről és mindenkinek joga van a házadókvetés ellen felebezéssel élni. A felebezéseket a törvény értelmében a felebbviteli bizottság letárgyalja és ennek ítélete ellen is van még egy forum. Generális rendelkezésről egyáltalán nem lehet szó ebben az esetben.

— A noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság most az egész dunai bánóság területére fog kiterjedni? — kérdezte munkatársunk.

— Nem tudunk erről még semmit — válaszolta *Szavics Sztoján*. — Erre vonatkozólag semmiéle intézkedés még nem történt.

Szavics Sztoján tárgyalásainak befejezése után visszautazott Noviszadra, majd Beogradba utazik, hogy jelentést tegyen szuboticiai tárgyalásairól *Letica* Dusan pénzügyi segédminiszternek.

A *Napló* munkatársa a városházán is érdeklődött ebben a kérdésben és azt az értesülést nyerte, hogy a városi adóhivatal május elsején végleg megszüntetik. Ezáltal mintegy hetven hivatalnok válik feleslegessé. A hivatalnokok legnagyobb része ideiglenesen alkalmazott napidíjas, ezeket valószínűleg elbocsájtják. Az állami adóigazgatóságnak azonban nagyobb számu tisztviselőre lesz majd szüksége és a kellő kvalifikációval rendelkező tisztviselők legnagyobb részét átveszik állami szolgálatba, másik részét pedig továbbra is megtartják városi szolgálatban, miután velük töltik be az időközben más osztályokon megüresedett állásokat.

Az állami adóigazgatóságot a városi adóhivatal jelenlegi helyiségeiben helyezik el. A helyiségeket előzőleg megfelelőképen átalakították.

A müncheni Kövér Rózsika titkos hive a karcsu vonalaknak Tízperces beszélgetés a kétszázhetvenkilós világcsodával

Rózsikának az újságokban közölt rövid természetrajzából a következőket tudhatja meg a nyárias olvasó: a müncheni Kövér Rózsika jelenleg és előreláthatólag hosszú időre, huszonkét éves, egyéves korában a mamája gözdaruval emelte az ölébe, hároméves korában 43 kilogrammot nyomott, hétéves korában testsulya hirtelen 78 kilogrammra szökkent és a papája abba ment tönkre, hogy a Rózsikát állandóan kocsin kellett az iskolába vitetnie, ahol különben dupla helyet foglalt el. Megtudjuk, hogy 12 éves korában verte kövér-ségben az akkori bajnokot, aki 139 kilójával Rózsika alatt maradt. Jelenleg 270 kilo testvérek között és látható naponta reggel kilencről este kilencig, felnőtteknek 4, gyermekeknek és katonáknak kettő dinárért.

A Pasics-uccai boltjátában, ahol a müncheni Kövér Rózsika látható, egy óriási tábla szemléltetően mutatja a közönségnek Rózsika arányait. A tábláról Rózsika portréja mosolyog le a járkelőkre, mellette, az analógia kedvéért, egy normális termetű nő áll, aki azonban szóhoz sem tud jutni Rózsika imponáló formái mellett. A szuboticiai houte volée hölgyei szörnyülködve állnak meg a tábla alatt és nézik Rózsika gigászi karjait és nemes dór oszlophoz hasonló lábát, amely elképesztő biztonsággal tartja és viszi ezt a testkolosszust. Nem kell nagy matematikai tudás annak kiszámításához, hogy a müncheni Rózsikából tíztizenkét szuboticiai Rózsika kijönne és hogy a Kövér Rózsika egyik ujjá felér bármelyik helyi hölgy derekával.

Azonnal, itt a cikk elején le kell szögezni, hogy tavaly az afrikai teknősnek közel se volt ekkora sikere, mint a Rózsikának. A bolt előtt, amelynek sötét-kék függönyei mögött ül a csoda, állandóan nagy tömeg hullámozik. Urak, hölgyek, apró és nagyobb esikészek, inasok és az ucca kedves figurái: a kifutók és a boltifalnyok impozáns tömegben órákosszat állnak az ajtó előtt és epedő pillantásokat vetnek a függönyre, amely elzárja előlük a látványt.

— *Te, ilyen egy klassz' lába van neki* — magyaráz a kocsiuton egy suhanc a pénztelen 'ánosoknak és karjával teljes sugarú kört rajzol bele a levegőbe.

— *A karja meg ilyen...*
— *Cccc...* és mennyit ehet ez? Biztos megeszik egy horjut és egy egész veknit — szörnyülködik egy éhes kis apacs.

Az ucca érdeklődése nem lankad és a nők, főleg a nők állandó ostromlást tartják a kiállítási helyisé-

get. Rózsika képviseli a kétszázhetven kilójával korunk tűnő alakját, a kövér nőt. És meg kell vallani, igazán muzeumba való testtel és jólfejlett végtagokkal rendelkezik Rózsika.

A függöny mögött egy lócán ül a világcsoda hatalmas elomló, félelmetes alakja.

A villanykörte alig pislog és ebben a kísérteties világításban fogadja a csodáló pillantásokat Kövér

Rózsik. Arcán finom puderréteg, ajkán lángoló ruzs, szemöldöke szénfekete és az utolsó divat szerint keskenyre van beretvéval. Rövid haja van és rózsaszín ingecskéje. Egész bájos jelenség, ahogy a lócán ellenmosolyog a közönséggel. Karjai meztelenek és válla is kacéran villog elő az ingből. Tekintélyt és félelmet gerjesztő nyugodtsággal tűri a pillantásokat és, ha nem is érti, de érzi a nem éppen lizelő kritikai megjegyzéseket.

— *Az impresszárió konferál:*

— *Kövér Rózsika* kisasszony ennyi és ennyi kilogramm, a mamája és a papája... kétszer nyert első díjat nemzetközi kiállításon és négyszeres jegyet fizet a vasuton... feng a föld, ahová lép és fü többé ott nem terem. Huszonkétéves és nagy jövő áll előtte...

Rózsika fásultan néz, majd lassan felemelkedik egész sulyával és pukkedlit csinál. Elad néhány levelezőlapot, majd visszaül a helyére és indiszkrét mozdulattal fellebbenti a fátvölt a combjáról, hogy lássák: valódi, nem mű. Még meg is paskolja a rózsaszín hústömeget, utóvégre is nem akarja, hogy azt higgyék, valami svindli van a dologban.

Könnycsodán felel a kérdésekre, amelyeket a szünetben intéztek hozzá: Értelmes, gyorsfejűgású nő a Rózsika, meglepően jó megfigyelő és lekötőlezően kedves:

— *Tulajdonképpen én a karcsu vonalak hive vagyok* — mondja mosolyogva. — *Ja, hogy én? Hát ez más, ebből élek és nem tehetek róla.* Zsánerem azért a kezes, könnyed forrua és el-el gyönyörködöm a karcsu nőkben, akik ide bejönnek.

Hölgyeim tessék visszakérni a beléptidíjat, mert a Rózsika is gyönyörködik.

— *Nem próbált lefogyni?*

— *Isten ments, a kenyereim veszteném... De majd talán később...* — teszi hozzá elábrándozva és már látja magát bokorugrani.

— *Bocsánat, Rózsika* kisasszony, volt maga szerelmes?

— *Igen, persze...* — mondja zavartan — *akkor még csak kétszáz kilós voltam. Az udvarlóm azt mondta, legyen a felesége, tejből, vajból fog fürösztelni és a tenyerén fog hordani...*

Hát ez ugyan egy kicsit nehéz lett volna neki, de Rózsika szerint másért ment vissza a parti.

— *Mennyit eszik naponta* kisasszony?

— *Annyit, mint egy madár, tessék eljünni, nem többet, mint egy fecske.* Kurázok, nem akarok tovább hízni...

Tovább nem folytathatta, mert nagy zaj és tülekedés hangjai hallatszotak be kívülről.

— *Hurr! Hurr! Itt a kövér ember!* — sipították az ucca madarai.

A tömegben egy izgatott robusztustermető ur tört át. Szájában botvastag szivar parázslott, mögötte egy

leheltevékony asszonyka hullogott és féltékeny pillantásokat vetett Rózsika portréjára.

— *Hol az a nő?* — zihált a Kövér Tivadar, aki mint kiderült, Sztaribecsejéről utazott ide, hogy láthassa azt, aki még nála is nehezebb hatvan kilóval. A vékony kis asszonyka, a felesége, belekapaszkodott a karjába és huzta visszafelé.

— *Ne légy féltékeny, te kis csacsi* — mondta a kétszázkilós, emellett azonban pehelygyengéd férj. — *Csak megnézem és jövök. Mit gondolsz, kell nekem egy ilyen torony?..*

(sz. e.)

Sulyos autóelgázolás Oszijeken

Három diákot elütött egy gyorsan robogó autó

Oszijekről jelentik: Szerdán délután sulyos szerencsétlenség történt Oszijeken. Hat óra tájban egy magánautó elütött három diákot, akik közül kettő sulyos sérüléseket szenvedett.

Szichta László tizenegyéves, *Szimics* Leó tizenhároméves és *Kélics* Mijó tizenkétéves gimnazisták lassan beszélgetve haladtak az Alekszandrova uccán. Az Ambrozia-park közelében a három diák át akart menni az ucca másik oldalára, de a vár felől ugyanebben a pillanatban robogva közeledett egy autó, amelyet *Bódis* Vilmos sofför vezetett. A diákok már nem tudtak kitérni a gépkocsi elől, amely *Szichta* Lászlót és *Szimics* Ledt elütötte, *Kélicset* pedig a gyalogjáróra lökte.

A két elütött kis diák eszméletlenül maradt az uttesten és a mentők szállították be őket a kórházba, ahol megállapították, hogy *mind a kettő sulyos sérüléseket szenvedtek*. A rendőrség a szerencsétlenség ügyében megindította a nyomozást. A sofför azt állította, hogy idejében jelzéseket adott le, de a diákok nem tértek ki, ő pedig nem tudta kikerülni őket. *Kélics* Mijó, aki csak könnyebb sérüléseket szenvedett, azt vallotta, hogy a sofför nem töltött és ő csak akkor vették észre az autót, amikor az már mellettük volt. Ki akartak térni, de a gépkocsi ugyanabban az irányban akarta őket kikerülni és így történt a szerencsétlenség. A soffört letartóztatták.

Ne felejtse el!

Az állami osztálysorsjegyek főhúzása november 7-től december 2-ig tartanak naponta. Sorsjegyek állandóan kaphatók „Bristol”-nál Noviszád, Zeljeznicka ul. 27

Engedélyezték Szuboticán a baromfi- és lóvásárt

Néhány napon belül a kétpatás állatok felhajtását is engedélyezik

A Szuboticán és a környékbeli helyeken az állatok között fellépett száj és körömfájás miatt — mint ismeretes — megtiltották Szuboticán az állatvásárok megtartását és állatoknak a hettipiacokra való felhajtását. A rendelet következtében heteken keresztül sem baromfi, sem más állatpiac nem volt Szuboticán.

Csütörtökön rendőri állatorvosi bizottság járta be a fertőzött területeket és megállapította, hogy az állatbetegség megszűnt. A járvány megszüntetéséről jelentést tettek a minisztériumnak is. A rendőrség az állatorvosi jelentések és a minisztérium előzetes engedélye alapján péntektől kezdve megengedi a baromfi- és a lóvásár megtartását. A kétpatás állatok: szarvasmarhák, disznók, juhok felhajtását azonban csak akkor engedélyezik, ha az erre vonatkozó miniszteri rendelet megérkezik. Az állategészségügyi hatóságok táviratilag jelentették a minisztériumnak a járványos állatbetegség megszűnését és a minisztérium engedélye egy-két napon belül, esetleg még előbb is, megérkezik Szuboticára.

TÖZSDE

Zürich, nov. 14. (Zárlat.) Beograd 9.12 hétnyolcad, Páris 20.31 háromnegyed, London 25.15 háromnegyed, Newyork 51.6, Milánó 27.01, Madrid 72.15, Amszterdam 208.27 és fél, Berlin 123 háromnyolcad, Szófia 3.72 egynyolcad, Prága 1528 és fél, Budapest 90.26 és fél.

Beogradi értéktőzsde, nov. 14. (Zárlat.) Hétszázalékos államadóssági kötvény 86—84.75, négyszázalékos kölcsönkötvény 52, Ratna steta prompt 437—433, november 30-ra 437—434, december 31-re 439.50—436, február 28-ra 411—409.50, Narodna Banka 8280—8270 dinár.

Beogradi gabonaárak, nov. 14. Buza fővonalon 76—77 kilós, 4 százalékos 175, buza 77—78 kilós, 3 százalékos 176—180, újtengeri szerémségi, dunai slepp 130 dinár. A gabonapiac irányzata nyugodt volt.

Beograd, nov. 14. (Zárlat.) Páris 223.68—221.68, London 276.15—275.35, Newyork 56.54—56.34, Zürich 109.40—109.40, Milánó 297.05—295.05, Berlin 13.54—13.51, Bécs 7.96—517—7.93517, Prága 167.80—167, Budapest 9.90.71—9.87.71.

Zagreb, nov. 14. (Zárlat.) Páris 221.68—223.68, London 275.35—276.16, Newyork 56.34—56.54, Zürich 109.40—109.40, Milánó 295.05—297.05, Amszterdam 2283 áru, Berlin 13.51—13.54, Bécs 797.50—796.50, Prága 167—167.80, Budapest 987.71—990.71.

Noviszdai terménytőzsde, nov. 14. Buza bácskai 77 kilós 177.50—182.50, bácskai 78 kilós 180—185, bánáti 77 kilós 175—180, szerémi 77 kilós 177.50—182.50. Árpa bácskai 63—64 kg. 120—125, szerémi 63—64 kg. 120—125. Zab bácskai 140—142.50, szerémi 140—142.50. Tengeri bácskai új garantált minőség 107.50—112.50, bácskai új 97.50—102.50, bácskai új XII.—I. 112.50—117.50, bácskai új III. Duna 132.50—135, bácskai új IV.—V. 135—140, bácskai szárított 132.50—135, bánáti Duna III. 132.50—135, bánáti Bega III. 132.50—135, szerémi új garantált minőség 107.50—112.50, szerémi új 97.50—102.50, szerémi XII.—I. 112.50—117.50, szerémi Duna III. 132.50—135, szerémi szárított 132.50—135. Lisztek: 0g és 0gg bácskai 290—300, kettes 265—275, ötös 235—245, hatos 190—200, hetes 150—160, nyolcas 112.50—117.50. Korpa bácskai jutazásokban 97.50—102.50, bánáti 97.50—102.50, szerémi 97.50—102.50. Irányzat: csendes. Forgalom: 57 és fél vagon.

Budapesti gabonátőzsde, nov. 14. (Zárlat.) Készárpiac. Irányzat barátságos. Buza 77 kilós: Tiszavidéki 22.45—22.80, felsőtiszai 21.50—21.80, fehérmezei 20.65—20.90, pestvidéki 20.65—20.90. Buza 78 kilós: tiszavidéki 22.70—23, felsőtiszai 21.70—22, fehérmezei 20.90—21.10, pestvidéki 20.90—21.10. Buza 79 kilós: tiszavidéki 23—23.35, felsőtiszai 21.95—22.20, fehérmezei 21.15—21.35, pestvidéki 21.95—22.20, fehérmezei 21.15—21.35, pestvidéki 21.15—23.50. Buza 80 kilós: tiszavidéki 23.15—23.50, felsőtiszai 22—22.25, fehérmezei 21.25—21.45, pestvidéki 21.25—21.45. Rozs: pestvidéki 14.30—14.45, másszarmazású 14.30—14.45. Árpa: takarmány Ia. 15.50—16.25, sör, felsőmagyarországi 19.50—21. Zab: Ia 15—15.50. Tengeri: új tisztántul morzsolt 13.30—13.50. Határidőpiac, irányzat szilárd. Buza márciusra 22.80—22.81, májusra 23.14—23.55. Rozs: márciusra 16.10—16.12. Tengeri: májusra 16.28—16.30 pengő. Árak 100 kilónként, budapesti fuvarpártással értendőek.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, nov. 14. Felhajtás 4600 darab sertés. Irányzat vontatott. Árak: Zsirtsertés Ia országai néhez páronként 300 kilós 144—146. Szedett közép zsirtsertés 220—260 kilós 130—132. Zsir, nagyban 172. Szalonna, 3 darabos, táblás, sózott 150. Négy darabos 144. Vágómarhavásár. Felhajtás

621 darab. Irányzat lanyha. Árak: Ökör, tarka Ia 106—120. Magyar, tarka Ia 92—106. Tehén, tarka Ia 98—118. Bika, tarka Ia 108—120 fillér, kilogrammonként.

Chicagói terménytőzsde, nov. 14. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (114.375) 115 ötnyolcad, március (121.25) 122 egynegyed, május 126 egynegyed. Tengeri december (86.25) 86 hétnyolcad, március (91.75) 92, május (93.75) 94. Rozs december 96 háromnyolcad.

Winnipeg-i terménytőzsde, nov. 14. Középarfolyamok: Buza december (125.125) 127 háromnyolcad, május (133) 134 és fél, július (134.50) 135 háromnegyed.

Liverpooli terménytőzsde, nov. 14. (Zárlat.) Buza december (8 sh 2 háromnegyed d) 8 sh 2 ötnyolcad d, március (8 sh 10 egynegyed d) 8 sh 10 d, május (9 sh 1 egynegyed d) 9 sh 1 ötnyolcad d.

Bécsi marha- és sertéspótvásár, nov. 14. (Josef Saborsky & Söhne cég jelentése.) Felhajtottak 613 marháat, üzletlen, 749 zsirsertést, 266 hussertést. Árak változatlanok.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 124 (—10), Apatin 202 (—4), Bogolevo 209 (—11), Vukovár 156 (—8), Palánka 150 (—10), Noviszd 157 (—9), Zemun 224 (—12), Pancsevo 208 (—10), Szmederevo 302 (—8), Orsova 266 (+). Dráva: Osijek 100 (—14), Száva: Zagreb 74 (+16), Mitrovia 400 (—17), Sabac 240 (—14), Beograd 184 (—11). Tisza: Senta 18 (—9).

HIREK

Thomas Mann

az irodalmi Nobeldíj nyertese

Az irodalmi Nobel-díjat ebben az esztendőben Thomas Mann-nak ítélték oda. A német közvélemény elégtétellel fogadja a hírt, mert Thomas Mann jelöltése a Nobel-díjra tíz éve óta aktuális. Bizonyos, hogy a világnak kevés írója alkalmas olyan reprezentálóan a Nobel-díjra, mint Thomas Mann. Thomas Mann olyan írói jelenség, akit egy-két jellemző vonással nem lehet igazi értéke szerint hemutálni. A német

Thomas Mann

naturalista irányt követő időben túlt fel, szinte teljesen készen, tudása és képessége teljes fegyverzetében, első, legnagyobb regényével, a »Buddenbrooks-családdal, egy lübecki patricius-család három generációjának regényes történetével s a fiatal írónak ez az első, hatalmas műve szinte lezárta a Thomas Mann-i írásművészet minden sajátosságát, az eszközöknek, a szemléletnek, megfigyelésnek, kompozíciónak és irnitudásnak mindazt az elsőrangúságát, mely Thomas Mann összes későbbi műveiben fellelhető. Ha egyetlen mondattal akarjuk jellemezni, azt mondhatjuk: a kifejezés művésze, aki feladta a gondolatot a formáért. Nagy regényei: a »Királyi fenség«, »Varázshagy«, csak erősítették, de nem fokozták a hatást, melyet monumentális első műve kellett. Miniaturokban, mint néhány novellája, a »Tonio Kröger«, »Halál Velencében« s legutóbb »Rendtelenség és korai fájdalom«, remekművek.

*

— Főispánok kitérítése. Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király Baltics Vinkót, a beogradi tartomány volt főispánját, jelenlegi nist tartományi főispánt és Mátics Györgyét volt beogradi tartományi főispánt a Karadjordje csillag IV. osztályával tüntette ki.

— A bácskai tartományi főispán bucsulátogatása Noviszadon. Noviszadról jelentik: Jovánovics K. Milorad bácskai tartományi főispán csütörtökön Noviszadra érkezett és bucsulátogatást tett Popovics Dáka

bánnál és Misovics Vidoje segédbánnál. A tartományi főispán részletesen tájékoztatta Misovics segédbánt a tartományi főispáni hivatal folyamatban levő likvidálásáról és a már likvidált ügyeket átadta neki.

— Megalakul a dunai bánság közigazgatási tisztviselőinek egyesülete. Noviszadról jelentik: A bácskai községi jegyzők csütörtökön délelőtt tíz órakor a Kraljica Mária szálloda éttermében Sztefanovics Zsvívkó crvenkal jegyző elnökletével értekezletet tartottak, amelyen a bácskai jegyzők közül mintegy harmincan vettek részt. Az értekezleten megállapodtak abban, hogy november 23-ikára Noviszadra rendkívüli közgyűlésre hívják egybe a bácskai jegyzőegyesületet. A közgyűlésen megvitatják az új községi törvényjavaslatot és megteszik észrevételeiket, amelyeket memorandumba foglalva Popovics Dáka bán utján eljuttatnak az illetékes miniszterekhez. Ugyanezen a közgyűlésen kimondják a bácskai jegyzőegyesület feloszlását és megalakul a dunai bánság közigazgatási tisztviselőinek egyesülete. Az értekezletből kifolyólag Sztefanovics Zsvívkó és Tutorov Miladin bajsai jegyző vezetésével küldöttség jelent meg Popovics Dáka bánnál, akinek támogatását kérték.

— A Beogradi állami kórház új kápolnájának alapkövetelése. Beogradból jelentik az Avala: Csütörtökön délelőtt tízen órakor volt a beogradi állami kórház új kápolnájának alapkövetelési ünnepe, amelyen Alekszandar a király Öfelsége Sztajics ezredessel képviseltette magát. Öfelsége képviselőjén kívül Drin-kovics Máté szociálpolitikai és népegészségügyi miniszter, dr. Ilics, a beogradi állami kórház igazgatója, az orvosi fakultás dékánja, számos egyetemi orvos tanár és a kórház egyes osztályainak főnökei is megjelentek. Az alapkövetelést után a kórház igazgatósága megvendégelte a megjelent előkelőségeket. Az épülő kápolna keleti részét a pravoszlávok, nyugati részét a katolikusok számára tartják fenn, ezenkívül egy nagyobb termet építenek a muzulmán és zsidó istentisztelet céljaira is. A kápolna mellé új hullaházat, bonctermet és orvosi lakásokat építenek.

— Elkészült az indijai Petár király-szobor. Indijáról jelentik: Indija lakosságának áldozatkészségéből a háboruban elesett indijai származású katonák emlékére szobrot emeltek Petár királynak. A szobrot Jovánovics Mihajlo mitrovicai szobrászművész készítette el és december elsején fogják leleplezni.

— Törvényjavaslat a mezőgazdasági iskolák tantervi felülvizsgálásáról. Beogradból jelentik az Avala: A földművelésügyi minisztériumban törvényjavaslatot dolgoztak ki, amely a mezőgazdasági iskoláknál működő tantervi felülvizsgálásról és az illetmények egyeztetéséről tartalmaz intézkedéseket.

— Új helyettes ügyész Becskeréken. Becskerékről jelentik: Öfelsége Alekszandar király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Devecerszki Sztefan novibeejeji járásbíró a becskeréki ügyészséghez helyettes államügyészé nevezte ki.

— Tanítói áthelyezés. Petrovoslórról jelentik: A közoktatásügyi miniszter Nikolics Gavra petrovoslói tanítót Zasavícára és Galcanovics Mara tanítónőt Bajmokról Petrovoslóra helyezte át.

— A petrovradini katonai kórház házi védszentjének ünnepe. Noviszadról jelentik: A petrovradini katonai kórház csütörtökön ülte meg házi védszentjének ünnepét. A házigazdát tisztelt dr. Strk Branislav alezredes, a kórház parancsnoka töltötte be.

— Dr. Mátics Misa újból elfoglalta a becskeréki kórház igazgatói hivatalát. Becskerékről jelentik: Dr. Mátics Misa becskeréki kórház igazgatót a közigazgatási bíróság annakidején, mint ismeretes, élethossziglan megerősítette állásában. Dr. Máticsot ugyanis a beogradi tartománygyűlés megfosztotta kórház igazgatói állásától és helyőre dr. Popovics Jovánt, a szemészeti osztály főorvosát nevezte ki. Ez ellen dr. Mátics bírtonon kívül panasszal fordult a közigazgatási bírósághoz, amely a panasznak helyt adott. A közigazgatási bíróság döntése után Zsvanovics Mihajlo tartományi komeszár elrendelte, hogy dr. Popovics adja át az igazgatói hivatalt dr. Mátics Misának. A hivatal átadása szerdán történt meg.

— **Szervezett bolgár rablóbanda támadása egy román falu ellen.** Bukarestből jelentik az Univerzul: Izgalmas éjszakát élt át a bolgár határ melletti Omur-saka román község lakossága. Amint beestelődött, egy bolgár banda lépte át a határt és fegyverekkel, kézi-gránátokkal felfegyverkezve haladt a község felé. Tervük az volt, hogy a községet megrohanniák és kifosztják. A szolgálatot teljesítő csendőrszolgálat jelentést kapott a banda közeledéséről, de már nem volt ideje segítséget kérni. A lakosságból szervezte meg az ellenállást, felfegyverezte a községbelieket és élükre állva vonult ki a banda elé. A községtől két kilométernyire fekvő erdőszegben zallozott le az ütközet, melynek során a csendőrszolgálat súlyosan megsebesült. A banda, mikor látta, hogy fegyveres túlerővel áll szemben, visszavonult, de az éjszaka folyamán még kétszer kísérelte meg a támadást. Mind a két esetben visszaverték őket. A csataperceken négy román paraszt komolyabb sebet kapott.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint egyelőre még enyhe, esős, majd nyugati légáramlással változókéony idő várható hősiüllyedéssel.

— **Szusákra, Szplitbe és Dubrovnikba megy vendégzerepelni az Oszjiek—noviszdai színtársulat.** Az Oszjiek—noviszdai színtársulat igazgatója, Konyovics Péter a napokban Szuboticián tartózkodott. Konyovics Péter szuboticiai tartózkodása alatt kijelentette, hogy nincs kilátás a színház szuboticiai vendégzereplésére, mert nagy költséggel és fáradsággal jár, hogy a színház két napig Szomborban és két-három napig Szuboticián vendégzerepeljen. A szuboticiai vendégzereplést csak úgy lehetne megoldani, ha a színház legalább három-négy hétig itt maradna. Egyelőre a színház Szusákra, onnan Szplitbe és Dubrovnikba megy vendégzerepelni.

— **Emelkednek a monopóligazgatóság bevételei.** Beogradból jelentik az Avala: A monopóligazgatóság most tette köze kimutatását a szeptember havi bevételeiről. E szerint dohányból 144.832.000 dinárt, sóból 22.352.000 dinárt, petrolumból 10.402.000 dinárt, gyufából 11.274.000 dinárt, cigarettapapírból 12.646.000 dinárt, egyéb cikkekkel 757.000 dinárt vett be a monopóligazgatóság. Ezek az összegek a petroleum kivételével jelentékenyen meghaladják a költségvetési előirányzatot. Április elsejétől szeptember végéig a monopóligazgatóság összbevétele 1.195.560.000 dinárra rugott. Ez az összeg 22 millió dinárral haladja meg a költségvetési előirányzatot.

— **A noviszdai szerb-orosz jótékony négyzet műsoros teadélutánja.** Noviszdáról jelentik: A noviszdai szerb-orosz jótékony négyzet vasárnap-délután négyórás kezdettel műsoros teadélután rendez. A műsor keretében Mijatovics Mihailó begradai ügyvéd dr. Mócs Sándorné zongorkásérete mellett énekszámokat fog előadni. Az előadást a Szloboda nagytermében tartják meg.

— **Vihar tombol a La Manche-csatornán.** Párisból jelentik: A viharos idő szerdán is egész nap tartott. A La Manche-csatorna hajóforgalma nagyrészt megbénult. Sok hajó a kikötőkben keresett menedéket. A vihar egész a spanyol partokig pusztított.

— **Elfogott budapesti lakásfosztogató.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség egy nagyszilű szélhámost tett ártalmatlanná, aki hónapok óta fosztogatta a pesti lakásokat. Az utóbbi hónapokban többször megtörtént, hogy egy-egy családnál megjelent egy jólöltözött fiatalember, aki részvételt tudatta, hogy a család valamelyik tagját súlyos villamos, vagy autószerencsétlenség érte s a kórházba kellett szállítani. A hozzátartozók természetesen nyomban elszaladtak, keresték a kórházban az áldozatot s ezalatt ismeretlen tettesek kifosztották a lakást. Többször megesett az is, hogy valamelyik kórház, vagy szanatórium nevében telefonon hívtak fel egy családot, közölték, hogy a család valamelyik tagja megsebesült s a kórházban fekszik. A családtagok nyomban a kórházba siettek, mire visszaértek, a lakásokat kifosztva találták. Az is megesett nem egyszer, hogy azokba a lakásokba, ahol kiadó szoba volt, beállított egy jólöltözött fiatalember, aki dr. Székely orvosnak nevezte magát, kivette a szobát s amikor a családi viszonyokkal tisztába jött, hazament, vagy hazatelefonált, hogy szerencsétlenség történt s mielőtt a családtagok elhívták, minden elemelhetőt elvont a lakásból. Csütörtökön délelőtt Roth Ede Rottenhiller uca 5. számú hordógyáros feleségéhez állított be az ismeretlen lakásfosztogató s elmondta, hogy őt dr. Székelynek hívják, az Erzsébet szanatórium orvosa s Róthnéval a szanatóriumban levő rokonának megbízásából jött, akinek állapota válságosra fordult és Róthnéval beszélni akar. Róth Ede nőnek gyanusnak tűnt fel az idegen, elfogott a lakásból, hogy a szanatóriumba megy, azonban értesítette a rendőrséget. Nemsokára telefonon hívták fel a lakásban otthonmaradt szobalányt, közölték vele, hogy unokát a szanatóriumba ment autószerencsétlenség érte és a Dajor szanatóriumba szállították. A szobalány is eltávozott, mire néhány perc múlva egy fiatalember surrant be a lakásba, akit a detektívek természetesen nyomban letartóztattak. Bevallotta, hogy Mandel Lászlóknak hívják, zsebtű szelvényű, megmatyasáskor igen sok zálogcédulát találtak nála. Kijelentette, hogy maga sem tudja, hogy hány lakást fosztott ki.

— **A Tiszába vetette magát egy titeli asszony.** Noviszdáról jelentik: A titeli hídnál a Tisza hullámai egy női holttestet vetettek partra. Megállapították, hogy a holttest Weber Róza titeli asszony holtteste. Weber Róza még november 2-ikán éjjel eltűnt hazulról. Anyjával rossz viszonyban élt, eltűnése előtti napokban is sokat veszekedett és november 2-ikán, mielőtt elhagyta a házat, súlyosan megsebesítette magát. Valószínűleg előlőtti elkeseredésében követte el végzetes tettet.

— **Leszurta apját és öccsét egy rumal gazdagolány.** Mitrovicáról jelentik: Véres esemény történt Rumán. Dreer Pál gazdálkodó felesége halála után magához vette Ferenc nevű fiát, aki azelőtt külön lakott, hogy a gazdaságban segítségére legyen. Ez nem tetszett Dreer nagyobbik fiának, Ádámnak, aki attól tartott, hogy apja öccsére fogja hagyni vagyonát. Nemrégén kérte apját, hogy az ő részét fizesse ki, de erről Dreer hallani sem akart. Emiatt többször volt veszekedés közöttük, legutóbb szerdán este is. Veszekedés közben Dreer Ádám kést kapott fel és apját mellbeszurta. A fiatalabbik fiu segítségére sietett apjának, de Dreer Ádám őt is megtámadta és hasbaszurta. A súlyosan megsebesült embereknek dr. Milenkovics Szvetozár nyújtott első segélyt. Dreer Ádámot a rendőrség letartóztatta és beszállította a mitrovicai ügyészség fogházába.

— **Levágta a lábát a vonat.** Indiáról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt kedden este India közelében India-Szelo állomáson. Szifkovics Jován huszonhárom éves vasúti munkás, aki néhány nappal ezelőtt nősült meg és aki kint dolgozott a vonalon, az egyik tehervonattal akart hazamenni. India-Szelo állomáson leugrott a vonatról, de olyan szerencsétlenül, hogy a kerek alá került, amelyek a lábát levágták. Beszállították a zemuni kórházba, ahol műtétet hajtottak végre rajta.

— **Eltűnt tolvaj.** Csütörtökön tárgyalta a szuboticiai törvényszék dr. Boski Ivo tanácselnök büntetőtanácsa a lopással és sikkasztással vádolt budapesti születésű, tizenkilenc éves Veinhard Ferenc szuboticiai százhözég bűnügvet. Az ügyészség vádja szerint Veinhard ez év tavaszán, május 29-ikén Pivarszik Jánostól három méter szövetet kapott ezerháromszáz dinár értékben, hogy egy öltönyt készítsen, de a vádlott a szövetet elzalogosította. Mímics Bólától egy és fél méter nadrágszövetet vitt el. Kovács József bezárt szobájából egy pár cipőt. Hadnagy István szuboticiai szobától pedig egy nadrágot lopott el. A vádlott a terhére rótt cselekményeket beismerte, csak azt tagadta, hogy Kovácsból a cipőt annak bezárt szobájából vitte el, mert a vádlott szerint akkor Kovács is jelen volt. A kihallgatott tanúk elmondották, hogy milyen körülmények között történt a megkísérelésük. Kovács József tanu kijelentette, hogy a vádlott bezárt szobájából vitte el a cipőt az ő tudta nélkül. A szoba kulcsa fel volt akasztva a kapura, a vádlott onnan vette el és így nyitotta ki a szobát. A bizonyítási eljárás után Makszimovics Szvetiszlav államügyész fenntartotta a vádat és kérte a vádlott megbüntetését és egyben kérte a bíróságot, hogy ítéletében mondja ki, hogy a vádlottat, aki külföldi állampolgár, büntetésének kitöltése után tegyék át a határon. Dr. Grün Sándor hivatalból kirendelt védő az enyhítő körülmények figyelembevételét kérte. A bíróság ezután kihirdette az ítéletet, mely szerint hűnősnök mondotta ki a vádlottat és figyelembevétele fiatal korát, büntetésen előléletet, hathavi fogházra ítélte el. A bíróság egyuttal kimondotta, hogy a vádlottat a büntetés kitöltése után átteszik a határon.

Találattott folyó hó 11-ikén V. kör. 13. Novembra ulicán 2 darab 7-os állami köleskönyvtény. Igazoltt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

— **Százezer Itra jutalom azért, hogy nem történt merénylet Mussolini ellen.** Rómából jelentik: A Mussolini elleni állítólagos merénylet híre az egész világsajtót bejárta. A francia lapok az angol sajtóiroda hivatalos közlölete ellenére is fenntartják a merénylet híreit s megírják, hogy október 10-ikén a Róma és Fossia közötti országúton követték el a merényletet a duce ellen. A Giornale d'Italia csütörtöki száma százezer líras jutalmat tűzött ki annak, aki behíányítja, hogy a merénylet megtörtént vagy aki megmondja, hogy kik voltak a merénylők. A lap megírja azt is, hogy a díj kiadására nem került sor, mert a merénylet nem történt meg, de reméli, hogy ezzel megszűnnek a merényletről szóló további híradások.

— **A nevelt vádlott.** Oszjiekéről jelentik: Az oszjeki törvényszék a napokban tárgyalásra tüzte ki Abramics Marin huszonéves Narda községbeli héres lonási bűnperét. A hérest azzal vádolták, hogy gazdájától Katusics Márkó gazdálkodótól 8194 dinárt ellorott. A héres három dinártól dohánzt és egy dinárt gyufát vett, a többi pénzt a kukorica görében elrejtette. Katusics rövidesen felfedezte a lonást és jelentette az esetet a csendőrségen. A csendőrség vezetőre fogták Abramicsot, aki ráignta bevallotta a lonást és megmutatta hova rejtette el a megmaradt pénzt. A tárgyaláson a vádlott nevetve lépett a terembe és az elnök kérdéseire is nevetve válaszolt. Többször felfelmeztelték, de a héres mindig csak nevetett, nevetés a szavát nem lehetett megsejteti. A tárgyalást félbehazították és a nevelt vádlottat megfigyelés végett elmezőgyintézetbe utalták.

— **Kakasi Milánt a dusanovói állami méntelep igazgatójává nevezték ki.** Beogradból jelentik az Avala: A földművelésügyi miniszter Kakasi Milánt, a vranaí állami méntelep eddigi igazgatóját a Kocsje melletti dusanovói méntelep igazgatójává nevezte ki. Az új méntelepi igazgató éveken át működött Szuboticián, mint az itteni városi kertészet igazgatója.

— **A jugoszláv-bolgár kettősbírtokok tárgyalására kiküldött bizottság elutazott Szófiába.** Beogradból jelentik az Avala: A jugoszláv-bolgár kettősbírtokok kérdésének rendezésére kiküldött jugoszláv bizottság csütörtökön déiben Szófiába utazott. A delegáció vezetője dr. Saponics Radomir, a külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke, tagjai pedig Ilic Bogoljub dandártábornokok és Zsvojnovics Zsvojin belügyminiszteri inspektor.

— **Önsegélyző egyesületet alakítanak a palánka és odzsaai járás tanítóitól.** Palánkáról jelentik: A Palánka—Odzsacsi tankerület Palánkán tartotta meg öszi rendes közgyűlést, amelyen a két járás tanítósa teljes számmal jelent meg. A gyűlésen Milosevics Kamenko obrováci igazgató-tanító, az egyesület elnöke üdvözölte a megjelenteket. A tárgysorozat tárgyalása előtt a tanítói egyesület hódoló táviratot küldött Alekszandar király öfelségének, azonkívül táviratilag üdvözölte Makszimovics Bózsó közoktatásügyi minisztert, valamint az Ucsiteljszko Udrusenje beogradit vezetőjét is. Ezekután dr. Nikics Fedor, a szuboticiai jogi fakultás tanára beszédet tartott a tanító-ság nemzeti, kulturális és szociális feladatairól. Az igazgatóság és választmány évi jelentése után egyhangu választás után Milosevics Kamenko obrováci igazgató-tanító elnök lett, Haman János csibi igazgató-tanító és Lázics Jóvó palánkai tanító alelnökök, Flock István obrováci tanító titkár és Mihajlovics Szima pénztárnok. Jovicik, Uvalics, Kopecki választmányi, Bngulac, Hepp és Bugarszki felügyelőbizottsági tagok lettek. A gyűlésen elhatározták, hogy járási iskolai muzeumot, ének- és zenekart, valamint önsegélyző egyesületet alakítanak. Az ének- és zenekar elnöke Milosevics Bózsó, a tankerületek közkedvelt felügyelője, karmestere pedig Vörtner Károly palánkai igazgató-tanító. Az önsegélyző egyesület ügykezelése megbízható kezekbe került. A vezetőséget a palánkai, a felügyelőbizottságot a vidéki tanítósgok közül választották. A vezetőség a következő: Jankovics Sztójan elnök, Uvalics alelnök, Gförer titkár, Takács pénztáros. A felügyelőbizottság tagjai: Jovicik, Haman, Lázics és Brunner.

— **Orosz szövjethivatalnok lopta el a görög mozgósítás tervét.** Athénből jelentik: Puskinow, az orosz kereskedelmi bizottság vezetője, eltűnt. A lapok azt írják, hogy Puskinow váratlan elutazásának oka, hogy ő lopta vagy lopatta el a vezérkar okmánytárából az eltűnt titkos okmányokat.

— **Letartóztatták Zubkovot.** Berlinből jelentik: A rendőrség letartóztatta Zubkov Sándort, aki feleségének halálhíre Belgiumból Berlinbe érkezett. Zubkov örökidőkre ki van tiltva a német birodalomból. A rendőrségen kihallgatták és ki fogják toloncolni.

— **Főelőlte magát Irak állam miniszterelnöke.** Londonból jelentik: Sir Abdul Muhsin iraki miniszterelnök szerdán este agyonlőtte magát. A Times hadadi tudósítója jelenti, hogy Irak királyság miniszterelnöke este féltenegy órakor családi tanácskozás közben követte el az öngyilkosságot. A segítségül hívott orvosok már csak a beállott halált állapíthatták meg. Az öngyilkos Abdul Muhsin basa, Mezopotámia egyik legelőkelőbb ősnemes családjának sarja, aki már negyedszer volt miniszterelnök. Negyedik kormányát néhány hónappal ezelőtt alakította meg, amikor sikerült koalícióba tömörítenie az összes mezopotámiai pártokat. Az ő kezdeményezésére vállalta az angol kormány a közvetítést Irak és a Népszövetség között, hogy Irak állam belépessen a Népszövetségbe. Muhsin basa öngyilkosságának háttere még nem ismeretes.

Megjelent

CSÁKY SÁNDOR:
**A XX. SZÁZAD
SZAKÁCSMŰVÉSZETE**

e. 1000 oldalas, több mint 150 ábrával és illusztrációval diszitott hatalmas munka. Az utolsó évszázad legnagyobb és legkötelesebb szakácsművészeti albuma ez a nyomdailag is elsőrangú kiállításban megjelent könyv, melyet bizosan nevezhetünk a magyar háziasszonyok aranykönyvének. Ötven fejezetben kereszttul szisztematikus sorrendben közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását, ételék és italok könnyed stílusban megfogalmazott receptjeit. Külön fejezet szmrol be a diétikus konyháról és a befőzés művészetéről.

Ára 250 dinár. Megrendelhető Csáky Sándor könyv-hafonkánál, Szombor, Jorgovanska ulica 14. szám.

— A pénteki szubotical adóátváltások sorrendje. November 15-ikén, pénteken, a szubotical adóigazgatóságnál működő adókövető bizottság a következő bős- és szilgyártók, szücsök és cipőkereskedők adóügyeit tüzte ki tárgyalásra: Andrási és Társa, Fischer Mavró, Veicenföld Dezső, Müller Zsigmond, Donát Testvérek, Kaufmann Hermann, Steiner Jenő, Holländer A. D. Indusztrija Kozse, Milojkovic Dragoljub, Bedleg Mátyás, Kopilovic Blaskó, Nagy Lajos, Zsuljevics Tódor, Morgenstein Aladár, Majer Antal, Goldstein Antun, Rack Ladisláv, Spitzer Lajos, Sztójánov Maksó, Pe-tyerics Jozsip, Redler Fülöp, Török Simon, Tumbász Márkó, Chic de Paris, Lang Ilja és testvére, Dotlics Mita, Presburger Márkó, Engländer Martin, Roth Armin, Bem József, Vicai Mátyás, Rózsa Józsefné, Balogh Rozália, Vadmann Sztéva, Francor Andrija, Francor Iván, Berkes József, Filmoger Jenő, Kovács Béla, Kohn József, Bergl Jolán, Kovács Ferenc, Müller Sima, Korponacs Ádám, Nagy Mihály, Kunec testvérek, Spitzer Sándor, Krauzer Károly, Sindries Antal.

— Noviszdad egyhavi közigazgatása. Noviszdadról jelentik: A városi közigazgatási bizottság csütörtökön délelőtt tartotta meg november havi rendes ülését, amelyen Lakics János polgármesterhelyettes elnökölt, miután dr. Borota Branisláv polgármester beteg. A polgármesteri jelentés megállapította, hogy az októberi folyóúgyek természetükön fogva nem kívántak semmiféle kivételt intzkedést és ezért sem a közigazgatási bizottságban, sem a városi képviselőtestületben nem vált szükségessé rendkívüli közgyűlés összehívása. A városi tanács októberben tizenöt ülést, az árvaszék hat ülést és a különféle bizottságok összesen hat ülést tartottak. Október folyamán a városi rendőrfőkapitányság 55 iparigazolványt, 59 iparengedélyt, 18 inasszerződést, 279 zeneengedélyt, 35 közözlőlevelet bocsájított ki. Kiállított 38 marhapasszust, átírt 2196 állatigazolványt, kiadott 303 ideiglenes szolgálati engedélyt, kiállított 280 külföldi és 20 helyföldre szóló utlevelet. A polgármesteri jelentés végül felemlíti, hogy az utazási alap ezidő-szerint 309.363,30 dinár. A polgármesteri jelentés után dr. Adamovics Pera városi tisztii főorvos terjesztette elő jelentését az október havi egészségügyi adatokról. A jelentés szerint október folyamán meghalt 80 ember, ezek közül 29 férfi és 41 nő. Öt gyermek halva született. Október folyamán születtek 104-en, 49 fiú és 55 leány. Az elhaltak közül 9 tudó-hajban, 69 közönséges betegségben, 1 öngyilkosság és 1 szerencsétlenség következtében halt meg. Október folyamán 13 sarlach, 12 tifusz, 6 difteria és 1 dizentéria megbetegedés fordult elő. A mentők tizen-négyszer végeztek fertőtlenítést.

— Tíz mázsa római ezüstpénzt találtak egy bol-gár falu határában. Szófiából jelentik: A Várna mel-létti Desnja község határában Todorov Panajot gazdál-kodó veteményes kertjében ásott. Ásás közben alig másfél méter mélységben hatalmas agyagkorsókra buk-kan, amelyekben ósrégi ezüstpénzek voltak. A korsók-ban összesen tíz métermáza súlyú régi pénzt találtak. A leletet beszállították a szófiai muzeumba, ahol meg-állapították, hogy a pénzek a rómaiak korából valók. A veteményes kertben most további ásatásokat fognak végezteni, mert remélik, hogy újabb értékes leletekre bukkannak.

— Kereseti adóátváltások Noviszdadon. Noviszdadról jelentik: A városi adó- és pénzügyi hivatalokban most készültek el az autóbussz tulajdonosok, autótaxi-tulajdonosok, bérkocsisok és fuvarosok kereseti adó-javaslatjaival. Az elkészített javaslatokat november 18-ától 25-ig kifüggesztik a noviszdadi városi adóhiva-talban. A tárgyalások sorrendje a következő: Novem-ber 27. autóbussz tulajdonosok, november 17. és 28. autó-taxit tulajdonosok, november 28—29. bérkocsisok, no-venber 29—30. fuvarosok. A tárgyalások az előirt na-pokon minden nap délután fél három órakor kezdő-dnek. A tárgyalásokat a járási adóhivatal 5. számú szo-bájában tartják meg.

— Csicserin visszavonul. Londonból jelentik: Moszkvából érkezett jelentés szerint Csicserin külügyi népbiztos, aki már több mint egy éve Wiesbadenben gyógykezelési magát, visszavonul a politikai élettől

és továbbra is Wiesbadenben marad. Csicserin visszavonulásának nem egészségügyi, hanem politikai okai vannak.

— Az Állami Jelzálogbank leszállította a kamat-lábat. Beogradból jelentik: Az Állami Jelzálogbank igazgatóságának szerdán tartott ülésén elhatározták, hogy az eszkömpit és lombardkamatlábat az eddigi kilenc százalékról nyolc százalékra szállítják le. Ugyan-ezen az ülésen elhatározták, hogy az Állami Jelzálog-bank Banjalukán fióktintozetet létesít.

— A kalauz a kiadott közözlővel alapján a vo-natban felismert és elfogott egy sikkasztót. Ljubljana-ból jelentik: Turk Antun, a ljubljanai Singer varrógép-kereskedelmi cég pénzhőszedője néhány nappal ezelőt harmincezer dinárt sikkasztott és a pénzzel ismeretlen helyre szökött. A cég feljelentés alapján a ljubljana-i rendőrség közözlőlevelet adott ki Turk ellen. A közözlő-levelet a sikkasztó fényképpel kiképezítették a ljub-ljana-i vonalakon közlekedő vonatok kalauzainak is, akik közül az egyik Ceje és Szostanj között a vonat-ban felismerte és elfogta a sikkasztót és átadta a celjei vasuti rendőrségnek. Turk kihallgatása alkalmával be-ismerő vallomást tett, mire letartóztatták.

— Áthelyezett állatorvosok. Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszter Imreiffy Imre kikindai vá-rosi állatorvost a lazareváci járási szolgabírószághoz, Schleipach Ignácot a dusanovói állami méntelep igaz-gatóját a noviszadi járási főszolgabírószághoz és Win-ter Gyula odzsacii állatorvost a belacrkvai szolgabi-rószághoz helyezte át.

— Öngyilkos aggastyán. Szenci Gyula hatvannyolc-éves szubotical földmives csütörtökre virradó éjszaka egy óra tájban felakasztotta magát a lakásán és mire rátaláltak, már halott volt. Szenci Gyula az éj-szaka éjfel után felébredt, felkelte fiát és kérte, hogy gyújtsa meg a lámpát. Fia ezután ismét el-aludt, mire az öreg ember kiment az udvarba, kere-sett egy kötelet, hurkot csinált, elkészített mindent az öngyilkosságra, majd ő is visszafeküdt az ágyba. Nyugtalanul aludt, majd nemsokára újból felkelt és felakasztotta magát. Öngyilkosságát valószínűleg ré-gi gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Bu-csulevelet nem hagyott hátra.

— Hat százalék maradt az Angol Bank kamatlába. Londonból jelentik: Az angol nemzeti bank főbizotti-sága szerdán ülést tartott és elhatározta, hogy a bank kamatlába változatlanul hat százalék marad.

— A globetrotter bünlajstroma. Beeskerekről je-lentik: Néhány hónappal ezelőtt megjelent Beeskere-ken egy világjáró. Jelentkezett a rendőrségen és ut-levelel igazolta, hogy Paulus Antalnak hívják, müncheni mechanikus, aki fogadásból gyalogszerrel bejár-tja a világot és képeslevezőlapok árusításából tart-ja fenn magát. A globetrotter pár nappal később to-vább utazott és bejárta a bánáti városokat és közsé-geket. Eljutott Vrsacra is, ahol többrendbeli csalást és lopást követett el. Mikor a károsultak észrevették, hogy milyen módon csapta be vagy lopta meg őket a világjáró Paulus, akkorra már eltűnt Vrsacról is. A vrsaci rendőrség közözlőlevelet adott ki ellene, amelynek alapján a sarajevói rendőrség elfogta a csaló globetrottert. A csaló beismerte, hogy az utle-velet lopta egy Paulus Antal nevű müncheni mecha-nikustól és igazi neve Verve Antal. Bevallotta, hogy Németországban is számos csalást követett el és a várható büntetés elől szökött külföldre. Paulus-Ver-vőt a sarajevói rendőrség Vrsacra szállíttatta.

Kibővítik az odzsacii Teniszklub légnyalját. Az Odzsacii Tenisz Klub vezetősége az eddig szűknek bizonyult légnyalját kibővíté és azt az OSC futball-pályájára helyezi át. Mint eddig is, villanyvilágítás és melegedő áll majd a korcsolyázók rendelkezésére.

**Ha már rádió
Legyen „AHEMO“!**

— Kamenev lesz a szovjet londoni nagykövete. Londonból jelentik: A Daily Express értesülése szer-int a szovjetkormány legközelebb Kamenevet nevezi ki londoni nagykövetévé. Kamenev kinevezése rendki-vül kellemetlen helyzetbe hozza az angol kormányt, mert Kamenev 1920. óta ki van utasítva Anglia terü-letéről.

— Tíz pusztított a belistvei fetelepen. Oszijekről jelentik: Csütörtökre virradó éjfel a belistvei fetelep raktárában tűz ütött ki. A gyorsan terjedő lángokkal a helyi tüzoltóság nem tudott megbirkózni és segít-ségül hívták a szomszédos községek tüzoltóságait is. A tüzet reggel nyolc órára sikerült lokalizálni. A kár 500.000 dinár, amely biztosítás után megtérül.

— Új telefonvonalak Jugoszlávia és Magyarország között. Budapestről jelentik: A magyar kereskedelem-ügyi miniszter csütörtökön rendeletet bocsájított ki, amellyel a Jugoszlávia és Magyarország közötti táv-beszélő forgalomban megnyitotta a Budapest—Bjelo-var, Budapest—Noviszivac, Budapest—Sztariszivac, Bonyhád—Vinkivci, Pécs—Bjelo-var és Pécs—Crikve-nica vonalakat.

— Előadások a noviszadi népegyetemen. Noviszadról jelentik: Dr. Sisics Pedor zagrebi egyetemi tanár, a kiváló horvát történetíró, november 15-ikén Novi-szadon a fugimnázium nagytermében a francia forradalomról (1806—1816-ig) és november 19-ikén az 1925. évi április 26-ikán létrejött londoni paktum eddigi ismeretlen részleteiről tart előadást. Sisics tanár elő-adása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Sulyosan ellőtték az ópiumcsempésző kínai diplomatát és feleségét. Newyorkból jelentik: Néhány nappal ezelőtt óriási feltűnést keltett, hogy Yind-Kao sanfranciseoi kínai alkonzul és felesége diplomáciai pec-séttel ellátott poggyászokban több mint félmillió dol-lár értékű ópiumot csempésztek az Egyesült-Államok területére. A bíróság most tárgyalta az ópiumcsempé-sző diplomata és felesége bünnörét. Az ítélet váratla-nul szigorú volt: a bíróság a konzul hétévi fegyház-ra és 3000 dollár pénzbüntetésre, feleségét pedig négy-évi fegyházra és 2500 dollár pénzbüntetésre ítélte.

— Új autóforgalmi szabályrendelet készül Bees-keréken. Beeskerekről jelentik: Dr. Dimitrijevic Tihom-ir beeskereki rendőrfőkapitány most készítette el az új autóforgalmi szabályrendelet tervezetét, amely a meggyökerekedett autóforgalomra való tekintettel vált szükségessé. A tervezet számos nagyjelentőségű újítást tartalmaz. Így a bérautók száma legfeljebb husz lehet, a fokozódó szükséglet esetén azonban a városi tanács a bérautók számát felemelheti legfeljebb har-mincra. Minden kocsi-ra takszamérőt kell felszerelni. A takszamérőket a rendőrség leplombálja és időközönként szakemberekkel felülvizsgálattja, hogy pon-tosan működnek-e. A város területén az autók legfel-jebb tizenöt kilométer sebességgel hajthatnak. A ter-vezet egyik legnevezetesebb újítása az, amely elren-deli, hogy minden soffőr, ugy a bérautók, mint a ma-gánautók vezetői mentőszekrényt tartozik beszerezni és állandóan magával szállítani, hogy baleset esetén azonnal megadassák az első segítséget. A mentő-szekrényben vattát, szublimátot, jódtinktúrát és seb-kötőközpályát kell tartani. Minden soffőr tartozik a város főorvosi hivatalában megtanulni az első segély-nyújtás módját. A kihágásokat negyven dinár pénz-büntetéssel és három napig terjedhető elzárással bünt-etik, harmadszori ismétlődés esetén pedig a rendő-rség megvonhatja a soffőrtől a soffőrigazolványt. A tervezetet a főkapitány a városi tanács elé terjesztette.

— Leszurta vendégét egy szlavóniai korcsmáros. Oszijekről jelentik: Az oszjeki törvénszéken most tárgyalták Hamburger Jeremiás prkovecii vendéglo-ás büntnyét. Hamburger a vádirat szerint ez év szeptem-ber elsején vendéglojében meggyilkolta Nedeljkovics Mata prkovecii földmivest. A kritikus nap estején egy nagyobb társaság volt együtt Hamburger vendéglojé-ben. A vendégek legnagyobb része kártyázott. Hét óra felé belépett a vendéglojébe Nedeljkovics Mata, aki vere-kedő ember hírében állott. Belépése után nyomban szlá-dalmazni kezdte a társaságot, majd leült az egyik asz-talhoz, ahol Filakovac Bozso tanító kártyázott. Később szloválás támadt közöttük, amelybe a vendéglojés is beavatkozott. Mindketten kést rántottak és Ham-burger leszura Nedeljkovicsot, aki nyomban meghalt. A bíróság a vádlottat kétévi fegyházra ítélte. A vádlott és az ügyész felebbezést jelentettek be

**A törvény védi
isszaélésektől a Pyrami-don elnevezést. De sojtát
magát is károktól és
kérjen kifejezetten**

Pyramidon
tabletták

**mely a legjobban bevált
szer, fejfájás, migrén, fog-fájás stb. ellen.**

Valódi csak az eredeti
„Mikstör Dicus“-csomagolásban.

— **Megszűnt a rajnavideki angol csapatok lapja.** Berlinből jelentik: A Rajnavidekről már a legnagyobb részt kivonultak a megszálló angol csapatok és ezzel egyidejűleg megszűnt a megszálló csapatok lapja, a »Wiesbaden Times« is. A lap utolsó számában meleg

hangon búcsúzik el a Rajnavidek lakosságától, amely az évek során a legjobb barátságban élt az angol katonasággal. Képünk a »Wiesbaden Times« utolsó számának címlapját ábrázolja.

— **Püspöki bizottság vette át a vrsaci püspökség vagyonát.** A legutóbb Beogradban megtartott püspöki zsinat — mint ismeretes — dr. Csirics Irinej noviszadi püspököt nevezte ki a sisatováci kolostorba vonult Hilarión vrsaci püspök helyébe vrsaci püspöki adminisztrátorrá. Dr. Csirics Irinej püspök Doszitelj nisi püspökkel és Dohrodola Ilija patriárkai uradalmi igazgatóval szerdán Vrsacon megkezdték a vrsaci püspökség vagyonának leltározását és átvételét. Hilarión püspök mindaddig a sisatováci kolostorban marad, amíg az ügyében megindított vizsgálat be nem fejeződik és az arhierszki szábor, a püspök másodfokú hatósága másképp nem rendelkezik.

— **Összeszurkáltak egy kereskedősegédet a noviszadi közúti hídon.** Noviszadról jelentik: Berencz József kereskedősegéd szerdán este, amikor a petrovaradini Frankopán-féle vendéglőben lefolyt mulatságról gyalogosan hazafelé tartott, a közúti híd petrovaradini hídfőjénél több legény megtámadta, követ megdobálta, majd egyikük kést vett elő és mellén, valamint a karján súlyosan összeszurkálta Berenczet. A kereskedősegédet beszállították a noviszadi közkórházba. A rendőrség csütörtökön elfogta és őrizetbe vette a tetteseket. Drk-Bartol Ádám, Linderi Matija és Lang János petrovaradini fiatalemberek személyében. A csütörtöki nap folyamán mindhármukat átadták a noviszadi államügyészségnek.

Dr. Horváth Móric ügyvéd irodáját Manojlovičeva ut. 8. (Ruif-palota) helyezte át.

— **Ujabb foglyaszállítvány indult Noviszadról a mitrovicai fegyházba.** Noviszadról jelentik: Az ügyész csütörtökön újabb nagyobb fogolytranszportot indított utnak Szremskamitrovicára. A foglyok között voltak többek között Prodanovic Cvetko novifutogai dobrovóljác, aki múlt év szeptember 19-ikén meggyilkolta dobrovóljác társát és ezért nyolcvévi fegyházra ítélték. Ruszinov Koszta a sikkasztó végrehajtó, aki másfélévi börtöntüntetését fogja kitölteni Mitrovicán. Jung Péter noviszadi pincér, aki két évet, Belajics Vladimir postahivatalnok, aki négy évet, Biskei Elek, aki pénzhamisításért öt évet és Vig János titeli gazdálkodó, aki lopásért másfél évet kapott.

Ne kinezze gyermekeit a közönséges, nyúlós csukamájolajjal,

hanem adjon nekik

JEMALT-ot,

amely malátatartalmánál fogva liprésszel rendelkezik, könnyen emészthető és az érvígyat fokozza.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

— **Harcászati gyakorlatok Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrfőkapitányság felhívást intézett a lakossághoz, amelyben arra figyelmezteti, hogy csütörtökön, pénteken és szombaton, délelőtt kilenc órától délután négy óráig a petriárkai szállás közelében repülőbombákkal harcászati gyakorlatokat tartanak és ezalkalommal elromlott lövegeket is felrobbantanak. A lakosoknak ezeken a napokon nem szabad a Hadiszíziget tartózkodnia.

— **Felakasztotta magát egy hetvenöt éves rumai gazdálkodó.** Noviszadról jelentik: Rumán szerdán délután lakásának padlásán felakasztotta magát Schnur Mihály hetvenöt éves gazdálkodó. Amikor a családtagok ráakadtak, már halott volt. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el.

— **Elkészültek a noviszadi házbéradókövetések.** Noviszadról jelentik: A házbéradókövetések javaslatai a napokban elkészültek és azokat november 18-ikától 25-ikéig közzé kell hagyni a noviszadi városi adóhivatal helyiségeiben.

— **Halál munka közben.** Noviszadról jelentik: Galambos András noviszadi munkás, a Kálvin uca 11. szám alatti munkahelyén dolgozott. Galambos munka közben hirtelen tüdővérzést kapott és néhány perccel utóbb meghalt.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta »Ferenc József« keserűviz, napoként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.** Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 21

— **Az új rendszerű kivilágítás.** Ma már nemcsak a nagyobb útermek és az ehhez hasonló üzletek engedhetik meg maguknak a fényes kivilágítást, hanem a legkisebb helyiségek tulajdonosai is és mindenki, akinek lakásában villamosvilágítás áll rendelkezésre. Erre a célra azonban feltétlenül **Osrám-kivilágítási lámpákat** kell használni, amelyek 6 különböző, élénk színben egyes és csoportos kapcsolásra kaphatók. A szerelése rendkívül egyszerű, a hatása felülmúlhatatlan.

— **Névtáblával látták el a Noviszad—petrovaradini közúti hidat.** Noviszadról jelentik: A Noviszad és Petrovaradin között levő közúti hidat a város most díszes névtáblával látta el, amelyen a hid neve: »Most Kraljeviča Tomislava« (Tomisláv Királyfi hid) áll. A felírás felett az állam aranyozott címere díszlik.

Az állami osztálysorsjegyek sorsjátékának főhúzásai

december 2.-ig tartanak

Huzás mindennap!

A huzások eredményeit mindennap közölni fogjuk
Lepedat és Jovanovic
sorsjegyfőárusítók, Subotica 326

A november 13-iki húzásra a következő számok nyertek:

30.000 dinárt nyert: 40407.

4.000 dinárt nyert: 57131, 71963.

2.000 dinárt nyert: 40223, 52325, 56203, 91870, 116976.

500 dinárt nyert: 4607, 22, 7711, 45, 91, 8034, 62, 99, 10521, 66, 81, 11926, 63, 78, 94, 13003, 15258, 15511, 23, 49, 60, 24138, 43, 24718, 41, 45, 62, 28342, 76, 32721, 23, 48, 80, 33752, 83, 35047, 56, 83, 37425, 28, 72, 82, 40325, 56, 66, 40432, 62, 45548, 67, 46516, 47757, 48819, 93, 49204, 51545, 54966, 67, 71, 89, 58509, 10, 46, 58, 73, 58808, 58, 51, 81, 64731, 33, 67947, 50, 58, 71204, 42, 58, 71991, 73301, 3, 41, 75410, 23, 26, 78459, 78772, 81612, 17, 23, 65, 83103, 32, 65, 83504, 46, 86149, 67, 69, 86615, 48, 91138, 91823, 75, 96317, 50, 55, 98753, 99, 99106, 51, 93, 105305, 100010, 58, 108622, 69, 79, 110336, 97, 113117, 65, 115087, 95, 116204, 9, 56, 118734, 70, 88, 120806, 45, 122956, 81, 124323, 28, 50, 51, 67, 124631, 32, 45, 75.

— **Megakadályozta a végrehajtót munkájában.** Noviszadról jelentik: Radoszavljevics Milán kusicsi földműves Kusicson a házában megjelent végrehajtót durva szidalmak között kiutasította és megakadályozta hivatalos munkájában. Radoszavljevicsot a belacrkvai törvényszék és a noviszadi felelőbírói bíróság is ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Bosszúból rálőtt az erdőre.** Noviszadról jelentik: Tanajisevics Cedomir vojlovciai földműves a vojlovciai kolostori erdőben 1925 december 3-ikán a tölösben vadászott, de Skulján Vászsa erdőre kizavarta az erdőből. Ebből kifolyólag összeveszték és Tanajisevics vadászfegyverrel rálőtt Skulján Vászsa erdőre, akit a kezén súlyosan megsebesített. A pancsevici törvényszék Tanajisevicsot háromhavi fogságra ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság csütörtökön a büntetést ötszáz dinár pénzbüntetésre szállította le.

SPORT

Siflis, a jugoszláv válogatott kapus legyőzte a magyar válogatott kapusát a vasárnapi Ferencváros—Ujpest mérkőzésen

Hogyan él Budapesten a szuboticei kapusfenoméne?

»A három jóbarát« — mondják a futballhítlénak. — Három idegen fészke hagyott vándorradár, akik itt az idegenben találtak egymásra. Két romániai és egy szuboticei futballista: **Berkessy, Tánzer és Siflis.** A Dade, ahogy Szubotican becézték, vagy Gulliver, ahogyan már Pesten keresztelték el. A két óriás és a törpe. Vidám három cimbor. Az életük olyan vig és eleven, amilyen csak a diákoké és a hasonló koruké lehet. Két szobás lakásban laknak. Mikor benyitottam hozzájuk, hábeli nyelvzavar fogadott. Benn a két romániai pörölt hangos román nyelven, Dade pedig szerbül szidta őket. Ő a vándorsereg parancsnoka. Fegyelmet akar tartani és szigorú házirendet vezetett be. Pedig ő a legfiatalabb hármuk között. De a leg hatalmasabb és a legerősebb. A kis táncos-Tánzer épp a hónaaljág ér. De azért kicsiny a hors és erős. Nem ijed meg, nem is hallgat el a szigorú parancsnok előtt. Amióta a válogatottban játszott, már vissza is felel. Nagyon megnőtt a mellénye — mondja Siflis. És a kis Tánzer Miska azzal torkolja le a többieket, különösen a Gullivert, hogy nem fogja beprotezsálni a válogatottba, ha sokat beszél.

Hármuk közül kettő már állandó tagja a nagy egynek. Tánzer és Siflis karrierje már biztos egyenesbe érkezett. Amíg azonban a kis Tánzer fürgé lábával hamar elérte a népszerűség első lépését, addig a hatalmas Dade előtt nagyobb akadályok állanak. Az ő posztja a kapus nehéz és hálátlan helye. Néha minden rajta mulik, máskor meg amikor gyenge az ellenfél, semmi befolyása sincs az eredményre. Ha egy csatár kis vagy nagy hibát csinál, azt még százszor van alkalma kijavítani a mérkőzés alatt, de nem úgy a kapus. Ő az elkövetett hibáját soha sem javíthatja ki. Egy szerencsétlen pillanatban beengedett pótyagólt soha sem tehet jóvá.

Siflis Géza Szubotica futballsportjának büszkesége,

egy esztendeje készül és dolgozik, hogy beidegzeze azt a szellemet, amely a nehéz profil bajnoki meccseket körülvézi és kíséri. Mert más harmincezer üvöltő hangorkánjában játszani, ahol minden mozdulat végzetes lehet, mint a szuboticei SzAND-pályán, amelynek a hangja csak jámbor zsolozsmáz alhoz képest. Végre egy esztendei munka és szorgalom után vasárnap a nagy futballderbin már teljességében bontakozott ki a tehetsége.

Harmincezer ember leste a nagy harcot, amelynek keretében külön mérkőzési vívott a két hatalmas termetű kapus: **Acht, az Ujpest kapusa és Siflis, a jugoszláv válogatott, jelenleg a Ferencváros kapuvédje.** Nemcsak a közönség, hanem a teljes számmal kivonult szakértők is izgalommal figyelték ezt a vétkedést. Dade érezte a reá nehezedő felelősséget. Csapatának a legfontosabb mérkőzése volt ez, amely bajnokságot, tehát mindent jelenthetett. Aggódom figyeltem, hogy milyen idegzalomban élt a mérkőzés előtt ez az örökké vidám gyerek. Izgatottsága trénerének, Potjának is feltűnt. A mérkőzés előtt idegcsillapító brómot adott be neki és ez úgy, ahogy megnyugtatta a remegő fiút. Mikor aztán az első labdát bravuros elvetéssel kifogta, akkor már láttam, hogy Siflis biztos a dolgában. Főlény és elegáns védésével nagyban hozzájárult csapatának végső sikeréhez.

Az összes lapkritikák megállapítják, hogy a jugoszláv válogatott kapus fölélmulta ellenlábását, aki nem más, mint a jelenlegi standard magyar válogatott kapus. **Földessy János,** a szövetségi kapitány dupla gukkerével figyelte a kapusok munkáját és ugyancsak a megállapításra jutott, ha nem is örül ennek különösen, hiszen nem veheti kombinációba a magyar válogatott összállításánál a jugoszláv válogatott kapust, aki most a legjobb elsőosztályú kapus a magyar profiknak.

Van a három lakotárs házi rendjének egy pontja, amely elrendeli, hogy az, aki nem tagja az első csapatnak, az köteles a házi szolgálatot ellátni, a cipőket kifizeteni, a ruhákat kikefélni, a kávé elkészíteni és a többinek az ágyában felszolgálni stb. Ha meg mindannyian benn vannak a csapatban, akkor a leggyengébben szereplő köteles a szolgálatot ellátni. Bizony Guliver jó sokáig pucolta a cipőket, de a vasárnapi fényes teljesítményével felmentést nyert a kiszolgálás alól. Már csak ezért is érdemes volt beérkezni Siflisnek, aki bizonyára még sok dícsőséget fog szerezni a jugoszláv futballsportnak Budapesten.

Árpády Jenő

SLUŽBENI DEO

SUBOVIČKOG NOGOMETNOG PODSAVEZA

ZAPISNIK.

Vastavljen dne 13. novembra 1929. god. u Subotici na sednici Kaznenog Odbora subotičkog nogometnog podsavaza JNS-a.

Prisutni: Matijejić Milorad podpredsednik II, Skenderović tajnik II, Tumbas Šime, Neumann Karlo i Kobilović Ladislav.

Odsutan: Djula Holender i Ing. Fuks Ladislav. K. O. zapisnik od 6. novembra 1926. god. nakon čitanja overovljuje.

K. O. na temelju sudačkih izveštaja i usmenog saslušanja kažnjava zabranom sledeće igrače i to:

Igrača Ujhazi (Senčanski Radnički) po §. 15. u vezi §. 9. sa ukorom zbog surove igre.

Igrača Nadj Ivana (St. Kanjiškog AC-a) po §. 16. sa 4 meseca i to od 4/XI.—3/III. 1930. zbog tvornog napadaja na protivnika.

Igrača Rik (VŠC) rešava suspenziju do rešenja ovog odbora, pošto sudački izveštaj nije stigao ovom odboru.

Poziva se Bunjevački Sport Klub, Subotica, da na iduću sednicu (20/XI. uveče u 1/8 sati) pošalje sve one igrače, koje je Budanović Grga nagovarao, da istupe iz kluba, kao i Budanović Grga.

Skenderović s. r.
tajnik II.

ZAPISNIK.

Sastavljen dne 13. novembra 1929. u Subotici na sednici Poslovnog Odbora subotičkog nogometnog podsavaza JNS-a.

Prisutni: Milodanović Martin podpredsednik I, Skenderović Geza tajnik II, Brajković Sreten blagajnik, Šefčić Geza, Plavšić Vlada, Sonenberg Zoltan, Kokai Franjo.

Odsutan: Jocić Svetislav.

P. O. zapisnik od 6/XI. 929. nakon čitanja overovljuje.

Verificiraju se sledeći igrači sa pravom nastupa i to:

Za SAND: Siladji Ladislav (Sub. Sport) 30/IV. 930., stin da dostavi i fotografiju SAND, Karip Stevan (Sub. Sport) od 30/IV. 930. i Siladji Mirko (Sub. Sport) od 6/V. 930.

Za Radnički SK Subotica: Svicker Mirko (Sub. Sport) od 23/IV. 930, Pletl Stevan (Sub. Sport) od 23/IV. 930.

Za SMTK: Šaršanski Srdan (Somb. S. U.) odmah.

Za Bunjevački Sport Klub: Šarčević Bela (Sub. Radnički) odmah.

Za Sport Klub »Tri Zvezde« Apatin: Kovač Josip, Konrad Josip, Tipl Josip, Šiber Franjo, Speizer Vendel i Braun Ferdo svi od 21. nov. 929. A. Maas Stevan (Hajduk, Osijek) od 10/IV. 930.

Za S. K. Sub. Elektr. Centralu: Berger Vilim (Hakoah) odmah i Pertić Grga (sub. Radnički) od 13/IV. 930.

Za TANK, Subotica: Katanski Stevan (Jud. Mak. N. Sad) od 16/IV. 930, Bodiš Teodor (SAND) odmah, Kapeler Jovan (S. K. Sub. E. Centr.) odmah.

Za St. Kanjiški AC: Bakalić Aleksandar (ZAK Sombor) od 2/IV. 930.

P. O. poziva Adjanski Sport Klub da u roku od 8 dana izda legitimaciju igrača Mikin Milana radi verificiranja za Sub. ZAK, ili pak dostavi zapreke protiv verificiranja i najzad neka javi zadnju javnu utakmicu istog.

Isto tako se poziva Bajmočki AC, da izda legitimaciju Pfeifer Stevana za Subotički Sport Klub.

Upućuje se tajnik II, da zatraži odpustnicu igrača Savelić Blaža od Skopljanskog Podsavaza za SAND. Isto tako da zatraži igraču Mužanić Mate (Šparta, Zagreb) od Zagr. podsavaza za Sub. ZAK, igraču Guleša Miloša od Beogr. L. P-a za VŠC, Čet Antuna (Cibali) od Osiječkog Podsavaza za Somb. ZAK, i Somb. ZAK da dostavi 2 fotografije istog igrača.

Dopis Senčanskog Radničkog u stvari početka prv. utakmice dana 10/XI. t. uzima se na znanje.

Verificiraju se sledeće odigrate prv. utakmice i to: Od 20/X. 929. Dulcis—Odžački SC 3:0.

Od 27/X. 929. Senč. Radnički—Adjanski SK 2:1, Bunjevački SK—TANK 7:2.

od 3/XI. 929. TANK—Radnički, Subotica 1:1, St. Beč. Radnički—Bačkozradničanski AK 1:0, SK Tri Zvezde, Apatin—Miletički S. U. 3:0, pošto nije se prijavio na igralište; Ferum res—Sport res 2:0, Sub.

Sport—SK Ferum 0:0, Somb. S. U.—St. Bečejski Soko 2:1.

Uzimaju se na znanje sledeće odigrate prij. utakmice: od 10/XI. 929. Molski Soko—St. Beč. Radnički 1:1, St. Beč. Soko—Slovački SK Petrovac 2:1, S. K. Dulcis—S. K. Tri Zvezde 4:2.

P. O. određuje nov termin za odigravanje pre-venstvene utakmice SAND—S. K. Sub. E. Centrale na dan 1. decembra 929.

Izveštaj sportskog nadzornika g. Plavšić Vlade sa utakmice SAND res—Bačka res i Tank—Konobari od 10/XI. 929. uzima se na znanje.

Dužnost sportskog nadzornika vrše na dan 17/XI. 929. sledeća gg:

Na igralište SAND-a prepodne: g. Kokai Franjo čl. P. O.-a.

Na igralište SAND-a popodne: g. Segedinski Nestor tajnik I.

Na igralište SAND-a popodne: g. Skenderović Geza tajnik II.

P. O. u stvari priziva na temelju odluke Upr. odbora upućuje tajnik II, da sprovede istragu.

Skenderović s. r.
tajnik II.

KÖZGAZDASÁG

Angol bizottság tanácskozik a hitel nemzetközi szabályozásáról

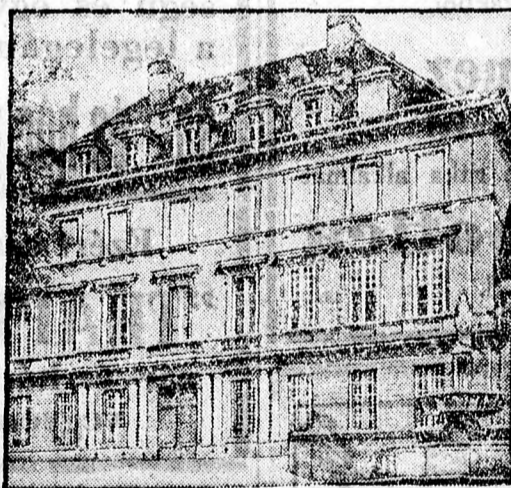
Az angol pénzügyi és gazdasági élet legkiválóbb reprezentánsai vesznek részt a bizottság munkájában

A newyorki tőzdespekuláció összeomlása valamint könnyített a nemzetközi pénzügyi helyzetén. London, Newyork, Amszterdam és Berlin rátamérskélése olcsóbb pénzt jelent és jobb gazdasági viszonyokkal biztat. Mindez azonban még mindig bizonytalan és végleg ki nem alakult szituáció.

Sokan voltak, akik azt hitték, hogy az infláció megszűnt a hitellekérés végleges megoldását jelenti. Ez azonban tévedés volt. Mikor Anglia néhány esztendővel ezelőtt visszatért az aranystandardra, Keynes, a cambridgei híres pénzügyi szakértő azt mondta, hogy *Európa ezzel a lépéssel rabja lett Amerikának.* A newyorki tőzdespekulációval kapcsolatos események igazat adtak Keynesnek. *Európa a legsúlyosabb hitelválságba került azért, mert Amerika nagyobb árat tudott fizetni a pénzért, mint Európa.* De ebből nem az következik, hogy akár Anglia, akár a többi európai ország helytelenül cselekedett, amikor visszatért az aranystandardhoz. Nem is tehettek mást. Ha az infláció bizonytalansága és az arany fluktuálása között kell választani, úgy nem lehet kétség, hogy az arany a kisebbik rossz. Az aranystandard a jelen viszonyok között nem nélkülözhető.

Egy másik kiváló pénzügyi politikus, Mc Kenna, a Midland Bank elnöke, aki szintén kemény kritikusa a Bank of England jelenlegi politikájának, mondja,

Kiszemelték Baselen a nemzetközi jóvátételi bank épületét. Bernből jelentik: Svájcban már minden előkészület megtett arra az esetre, ha a nemzetközi jóvátételi bankot Baselen helyeznék el. A bank céljára

Basel egyik legérdekesebb épületét szemelték ki. Ezt az épületet még 1782-ben építették és a svájci építőművészet remeke.

Felülvizsgálják Szubotícán az apaállatokat és méneket. A bácskai tartományi biztos egy kerábi rendelethez szerint Szubotícán november 28-án lesz az apaállatok felülvizsgálása. A magánmének felülvizsgálása december 2-án lesz. Mindkét felülvizsgálót a városi rektárban tartják meg. A rendőrség figyelmezteti a gazdákat, hogy vezessék elő állataikat, mert ellenkező esetben ezer dinár pénzbírsággal sújtják őket.

A kulukmunkások biztosítása. Az építészetiügyi miniszter köriratot intézett az összes önkormányzati testületekhez, amelyben utasításokat ad arra vonatkozólag, hogy miképpen kell eljárni a kulukmunkások biztosításának kérdésében. A körirat szerint azok, akik maguk végzik a kulukot, nem tartoznak az alkalmazottak közé, ezért a munkásbiztosítás sem kötelező rájuk. Azok azonban, akik helyettes állítanak maguk helyett, kötelesek a helyettes biztosításáról gondoskodni. Ha a robotmunkással baleset történt,

hogy az a legjobb valuta, amiben a közönség a legjobban bíz. Keynes és Mc Kenna most együtt vannak abban az angol királyi bizottságban, amelyet Snovden pénzügyminiszter nevezett ki, hogy vizsgálják meg a Bank of England jelenlegi hitelpolitikáját és tegyenek javaslatokat, miként lehetne a jelenlegi hitelstruktúrát javítani, úgyhogy a reformok az ország iparának és kereskedelmének az előnyére váljanak, különös figyelemmel a foglalkoztatás mérvének kiterjesztésére és az általános életstandard emelésére.

Nemcsak Anglia, hanem az egész világ nagy érdeklődéssel várja ennek a bizottságának a működését, ami természetes, mert hisz itt egy általános, nemzetközi problémáról, a hitellellátásról, illetőleg a rendelkezésre álló tőkék gazdaságos elosztásáról van szó.

A bizottságban részt vesznek Keynesen és Mc Kennan kívül az angol pénzügyi és gazdasági élet legkiválóbb reprezentánsai, néhány nagyiparos, bankár és a fogyasztók, valamint a Trade Unionok egy kiküldöttje. Angol szokás szerint az elnök pártatlan ember, Mr. Mac Millan, Anglia egyik legismertebb bírálója.

Az ilyen szakértő bizottságok működésének a multhan is nagy hatása volt az egész európai közgazdaságra s a közgazdasági körök most is azt remélik, hogy Anglia elméleti és gyakorlati közgazdászainak együttes munkája megtalálja a módot, miképp lehetne a beteg közgazdasági életet meggyógyítani.

Amikor a munkásbiztosító pénztárnál történt biztosítás esetén a munkásbiztosító-pénztár gondoskodik kezeltetésükről. Akik maguk végzik a kulukot, azokra vonatkozóan az építészetiügyi miniszter azt ajánlja, hogy a község gondoskodjék arról, hogyha baleset éri őket, a községi orvos kezelje, abban az esetben pedig, ha magánorvos kezelje, akkor a kezelési költségeket és az orvoságok költségeit a község viselje.

Az Österreicherische Kreditanstalt tőkeemelése. Bécsből jelentik: Az Österreicherische Kreditanstalt szerdán Rothschild Luis elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott, amely egyhanguan jóváhagyta az Allgemeine Österreicherische Bodenkreditanstalt és az Erster Österreicherischer Sparkassenvereinelle létre jött fuziót. A rendkívüli közgyűlés módosította az alapszabályokat, kiegészítette az igazgatótanácsot és elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 85 millióról 96 millióra, illetve 96 millióról 126 millióra emeli fel.

Vasárnap nyílik meg a noviszadi nemzetközi fajbaromfi és galambkiállítás. Noviszadról jelentik: A november 17-én, vasárnap Noviszadon megnyíló fajbaromfi és galambkiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Több mint háromezer fajbaromfi és galamb kerül kiállításra. Jugoszláviában még nem volt olyan fajbaromfi kiállítás, ahol ilyen hatalmas számban mutattak volna be fajállatokat. A kiállításra kerülő nemcsak a közönség, hanem a következőket említjük meg: amerikai fehér Leghorn (117 kiállító), fécanszerű Leghorn (13), fekete Leghorn (9), Plymouth-Rock (91), sárga Plymouth-Rock (2), Roode-Island (50), sárga Orpington (20), fehér Orpington (10), fehér Wyandott (20), ezüst-Wyandott (1), arany Wyandott (3), fekete-Wyandott (1), fekete Minorca (10), fehér Minorca (4), csikós Minorca (2), világos Sussex (5), világos Braham (8), színes Duxes barnaföldi (3), Langsham (5), Favorolles (4), hamburgi (1), Stajertyk (5), fehér Stajer (3), Stajerkappan, hollandi bubostyuk (3), houdani bubostyuk (1), világos Braham-törpetyuk (1), fekete Bantam törpetyuk (2), fürszerű törpetyuk (1), fehér törpe tollóbu (2), Pekingskatyák (24), sárga Orpington katyák (3), indiai futókatyák (1), gyöngytyuk (2), Chinchilla nyul (3), belga óriási nyul (2), francia óriási nyul (2), orosz nyul (1), emdeni liba (5), japán liba (2), kínai liba (2), meőköl fehér pulyka (7), fécán (2), páva (különösen ritka példány a kiállítás egyik legnagyobb szeszárója, a fehér páva (1), hattyuk (1), bécsi libák (1).

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

TÁRCA

A nagy kapu

Irtó: Sipos Iván

I.

Az asszony lehajtott fejjel, csendesen sirdegált. A szobát már elöntötte a szürke alkonyok lomposan sűrűsödő fáradsága és az ablakon felhőszőnyegtől színtelen és kedvetlenedett befelé. Szoboszlai Kálmán a végtelenül egyhangú, köddel festett nagy szürkeségbe bámolt.

Ennél már a halál is jobb! — nyögte az asszony és a kicsordult keserűség úgy hatott, mint a pont valami reménytelenséget festetőt mondat végén. Szoboszlai egészen összehorzadt tőle.

Csend következett, béna és letört, különös csend, amiben semmi sincs az enyhülésből, nyugalom-fájdalmak, sírások, hánatok és kétségbeesések engesztelő őldődéséből.

Kálmán — kezdte újra az asszony tompa, minden szín nélkül való hangon — nem volna kedved meghalni, Kálmán? En nem bírom tovább...

Szoboszlai felcsuklott a biztosabb felé törtető mohóság. Pillanatra szerette volna magához ölelni asszonyát ezért a nagyszerű, mindent megoldó, mindent lezáró gondolatért. De másodperccel később belédöbönt valami távoli, halvány, egészen elmosódott kötelességérzet felé:

És a... gyerekek? .. — tétovázott.

A csend, ami a habozó kérdést követte, most szinte testet öltött. Vér, izgalom, remegés töltötte el. Láz fűtötte át ezt a csendet.

Nincs más megoldás!... Őket is visszük... magunkkal!... vergődött az asszony válasza feléje.

— Visszük Kálmán, mert nem hagyhatjuk őket magukra! — sóhajtott az asszony olyan elszánással, ahogy a bírő mondja ki a halálos ítéletet Odacipelte fáradt testét az uralmá és halkán suttogott tovább a fülébe a lehetőségek egyetlenéről, mely épp olyan megnyugtató is, amilyen szörnyűsége mindaddig, amíg

a kétségbeesés minden el nem perzsel a végzet szerén ülők lelkében.

II.

— Jó — mondta végül a férfi tompán, borzongó irtózással és szeméből tragédiák izzó, fekete lángolása lávázott a kis szoba egyre sötétülő homályába.

— Jó, igazad van — ismételte és a rémület felcikkázó tüzes karikáinak izzásába irottan látta: nincs más út előtte! Börtön — vagy halál! Börtön, ami örök hecselenséget, családjának szégyenfoltot és nyomort, neki magának örök kárhozatra ítéltséget jelent, — vagy a halál, ami kiegyenlít, elmémit, engesztel, sőt tragikai hőské avat! A halál, ami az ő helyzetében borzalmasan ható demonstráció is: emberek, figyelitek, lássátok, borzadjatok!...

...Bort ittak a vacsora mellé és bort itattak a gyerekekkel is. Aztán lefektették őket.

Az asszony vállalta a levélírást. Rövid és keserű bucsu volt ez: kéréseket kemény szavak korbaúsította minden emberi gyűlölködésen, hasznosodó kapzsiságon és társadalmi törvények szemébe röhögő véres arcok hiszterikus tánc a borzalmak éjszakájából.

Szoboszlai már semmit sem érzett. Fásult egykedvűség borongott benne, mint felhők a tavaszi égbolton. Kell, hogy legyen: lesz. Mindegy. Minden mindegy... Általában: délután óta sajátságos erőteljes erő tartotta fenn őket, erő, ami a legvégső gyöngeségből fakad, erő, amit a legősibb gonoszság táplál. Erő, ami felfal mindent: kulturát, tudást, hitet, reményt, életkedvet, ami megőrli az agyat és szívet, mignem kizárólagos urrá válik az elsatnyult, állati embervázakon...

— Készen vagy, Kálmán — kérdezte végre az asszony.

— Kész! — felelte tompán a férfi.

— Akkor...

Az asszony a férjére nézett. Pupillái kitágultan meredtek a megmozduló férfire, szája felnyílt, mintha sikoltozni akarna, nagyot, óriásit, olyat, ami az egész világon áthallatszik. Belehasított valami hideg és dermedt borzalom, valami ősi és gonosz, hihetetlen fájás, valami nyilaló kín, ami ellopja a levegőt a lélekzenit akaró száj elől és ennek a rémnek pillanatnyi nyilalása alatt elfeketedett szeme előtt a világ, sohasem látott

feketére. Az az ember érezheti így magát, aki látja, hogy feje felett megindul a hegyek csúcsa, hogy könyörtelenül eltápozza a vergődő emberférgeket... Megingott a teste és ránehezedett a drámai tömörségű bucsulevére...

— Akkor... — hallotta Szoboszlai és nem nézett hátra, asszonya felé. Megindult határozottan, lélekleltlenül a hálósobába. Nem látott, nem hallott, nem érzett. Csak valami leküzdhetetlen kényszer élt még benne: befejezni, amit elrontott, mindent eltüntetni, kitörölni az életből, amiben neki akármilyen parányi kis része van is!...

Keze rázuhant ölmos-súlyosan a kilincse, mely elválasztotta a nyugodtan alvó gyerekektől. És erre a kísérletes zörrenésre emberi szédülés fogta el az embertelen vívódások sora után. Megborzongott. Mintha villamos áram futott volna át rajta: pillanat alatt megmozdult minden eddig erőszakkal háttérbe szorított érzés, minden a halál hideg keze alá gyűrt gondolat. A jövőtétlen cselekvések küszöbén, a minden titkot titkát őrző nagy kapu előtt, mely életet a haláltól elválasztja, megtorpant a sikoltó tragédiák zuhanó hőse. Teste megingott ájulól lendülettel.

Nem bírom! Nem teszem! — tört ki hosszan, elnyújtva a tikkadtra száradt ajkak közül a tiltakozás hangja. És mintha megnyílt volna a pillanat ezredrésére előtte a nagy Kapu, hörögve folytatta, de lehunyt szemekkel az irtózatot látomástól:

— Nem tudom... nem akarom... Eljetelek csak, eljetelek!...

Lezuhant a földre. És amíg esett, világosan látta, hogy borzasztó mélységekből menekült meg, ha küzdődes, ha szenvedésekkel, fájdalomakkal, megpróbáltatásokkal, ha gyakran elviselhetetlennek is látszó, de mégis lehetőségeket mutogató emberi életbe!...

III.

Kint hajnalodott már, mikor magához tért. Asszonya még most itt-ott ült az asztal előtt, meredt tagokkal, tágrányítót üveges szemmel borul az utolsó levélre. Megölte a leszakadó hegycsúcs gigászi látványa, hogy ne láthassa soha a kezét, mely az ő szavára a legszörnyűbb utra lendült. Szoboszlai ma is esküszik rá, hogy az asszony testéből kiröppent lélek fogta le a végzetes pillanatban az ő kezét és rázta meg a kilincsen annyira, hogy újra emberré vált.

Gramofon-vásárt rendezek

15% engedmény

az árjegyzékemben megjelölt árakból.

5.000 darab lemez

eladásra kerül 25% engedménnyel

Minden gramofonkedvelő használja ki e ritka alkalmat

S. Ad. Engl, Subotica

Krupeževićeva (Rudić) ulica 3.

13/22

Egyedül ez a gyár készíti a legjobb minőségű és egyuttal a legelegánsabb

sár- és hócipőket

Ezért csak

"TRAPEZ"

sár- és hócipőt

vegyen

TRAPEZ

12806

»TRETORN«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állít elő, amelyet millió és millió ember hord a legnagyobb megelégedéssel.

Vegyen

Ön is még ma

»TRETORN«

sár- és hócipőt, mert ezek a legjobbak

PARAFFININTÉZET

ALEKSANDROVA UL.

VEL. BECSKEREKEN

LUKINICH-BÁZ

Terápia

Rheuma, köszvény, ischias, neuralgiák.
Női bajok, magas vérnyomás stb.
Bámulatos eredmények elhanyagolt időült bajoknál is.
A tudomány mai állása szerint a legbiztosabb hatású hőkezelés.

Kozmetika

Egész testi vagy helyi soványítás biztos eredménnyel és abszolút ártalmatlanul.
Korai ráncok, szeplők, foltok, anyajegyek, valamint szőrszálak végleges eltávolítása villannyal. — Saját készítményű, kitűnően bevált szépségápolószerek.

ORVOSI FELÜGYELET!

133

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

A szijjak közt ébredőknek a diih, a szégyen, a megaláztatás, de főleg a vezér árulása csaknem az esztét vette. A rettentő erejű Nenádovics egy rántással eltérte a karján a szijjat, de a lábán elrántották, azután rettenetes ütlegelés közben láncot vertek rá.

A többi sirt, káromkodott, jajveszékelt, könyörgött, fenyegetőzött, imádkozott, az árulót átkozta, csak Péro hajtotta komoran mellére a fejét.

— Koszorusan láttam álmomban a lányomat...

— Azt pedig nem fogod koszorusan látni soha, röhögött most az arcába Ali, mert tudd meg, hogy amíg te a Bánságban csavarogtál, én nálatok éitem, a te házában, ott Szentendrén meg a szigeten, a lányoddal éitem, kutya...

Péro diihében beleköpött az eltorzult arcba és keserves haraggal elfordult. Erre azután olyan verést kapott, ő is, meg a gazdáját védő kutya is, amelyen csak kitellett Alitól a védtelenekkel szemben.

A piennel elindult és Trifunac egyedül maradt egy ellenséggel megrakott ország közepén, vad erdőség szélén, egy késsel az övében, kurtanyelű baltával a kezében és egy arannyal, amit nem mert felváltani. Nem is volt hol, de még mutogatni se lett volna tanácsos, mert nagyon gyanus volt az a paraszt, aki arannyal akart volna fizetni...

A Nisava partján is szép az ősz...

HATODIK FEJEZET.

I.

Vilec a neve sárosian, Borkut magyarosan annak a dus, szelid, ligetes erdővel benőtt hegynek, amelynek a tövén Branyiszko felől vezet az út Eperjesre és amelynek a keleti lankájáról végig látni az egész, hosszúra nyúló várost. Kis tisztás a lanka középrészén, üdítő borviz csordogál fényhálócsból rögönzött lefolyókán, vadrózsa éreit boglyója pirosodik köröskörül, áfonya kékje nevet és hamvasan ígérkezik a kőkény, akkorára — majd ha fagy. A makkosban százával játszik a barna mokus, fenyőtöket meg mogyorót dobál egymáshoz meg a rőzszeszedő asszonyokhoz... Köröskörül olyan színompában dőzöl az erdő, hogy festő nem, csak az ősz teheti ezt a kaleidoszkopikus zürzavart, a sárgának, a pirosnak és legfőképpen a zöldnek ezt a tékozló orgiáját a palettáira, mégis harmónikus, szívet és lelket frissítő a kép. Égő vöröstől a halvány, szinte fehérbevesző sárgáig és lehellellyi zöldről a legvadabb mérgesig, a feketéskékig és mindenféle liláig mimikriznek a levelek az őszi vihar előtt, már hervad ligetük, de még nem lepte be hóval a tél.

A kis tisztáson, ahol négy századévtulva három költő kel majd nemes versenyre annak az ihletnek a sugallatára, ami ezen a helyen el kell hogy érjen minden érző szívet, ezen a napfénytől, ózontól járt pázsitos kis helyen, bámulva a környezetén és a messze keletre, északra, délre nyíló panorámában gyönyörködve táborozott le Lőrinc pap az ő megmaradt nagyfalusi embereivel. Bizony, már csak tizennégyen voltak.

A reggeli nap kedveskedő mosolygással ragyogott fel hozzájuk, délről széles, derült völgy közepéből fehérlett Sóvár, északra a kanyargó Tarca mellett nyíló keskeny völgy felől Sáros várának komor falai kéklettek a hajnali gyöngén párázó ködben, keletre mindjárt a hegy lábánál ott feküdt Vak Bélának, Ilona királynőnek magukalapította kedves városa: Eperjes.

A monda szerint itt pihent meg, orosz hadjárata alatt az áldott szívű, gyengelelkű király. Ilona elragadtatva szemlélte a szelidhajlású dombokat, a susogó erdőket, a csörgő patakokat, amelyek egyúttal annyira hasonlóva teszik a vidéket az ő hazájához, szép Sumadiához. Őz buk-

kant fel a tisztás szélén, szarvasapat vonult nagy robajjal a galagonyásban és piciny mókusok marokszámra szórták a vaddiót és az erdei mogyorót. A királynő nem tudott ellenállni a vágyának, vadászni akart és Bellus, a nagybátyja és gyámja (aki voltaképpen uralkodott a nagyon fiatal Béla helyett.) ilyen kicsinységekben nem akadékoskodott. Lóra pattant a társaság és ahogy az uraságok elszédtek a vad nyomán, azoképpen szanaszét kóborolt a gyámoltalan, vak király mellől a szolgálhad is. Béla egyedül maradt a tisztáson, egyedül, király léteire elhagyatottan és bár hallotta a forrás esobogását, nem volt, aki egy ital vizet hozzon neki, mikor a hév naptól megszomjazva inni kért. Útjában jobbra-balra tapogatott, hátha elérné a forrást, hát amit keze leér a medvehórról, amit alája terítettek, puha és illatos szamócaát talált.

— Eper! — kiáltja boldog örömmel, keres tovább és jó tündére marokszámra nyújtja számára az üdítő gyümölcsöt, a gyümölcsök ibolyáját.

Mire a vadászok megjöttek, akkorára készen volt tervével a király: várost, kulcsos és nemesjogu várost alapít ezen a helyen és a város neve legyen Eperes.

Igy mondta ezt el Lőrinc a maga szanaszét bámoló atyjafiaiának, amíg lemutogatott a városra, amely félmérföld hosszúságban úgy látszott, mintha bástyák közé szorított egyetlen széles ucca lenne. Ennek az uccának a közepén Szent-Miklós új temploma és mellette a világ nyolcadik csodája: a maifnem negyvenöles harangtorony, amelyet csillogó, felleges csoportokban szálldos köröskörül ezernyi galambcsereg.

Tul a városan a koporsó szomorú formájával rontja a képet a Táborhegy, amelyen szanaszét szórt sátrakban tanyázik Aba fia Kecser és Zudar Simon ostromhoz készülő népe, amely éppen csak Rozgonyiékat várja Branyiszko felől, hogy közérővel támadásba kezdjenek.

A tizennégy nagyfalusi volt Rozgonyi előrelküldött nézőcsapata.

A hegyoldalról pontosan lehetett látni a dél-előtti naptól megvilágított város minden részét, a bástyákon lengő huszita lobogók fehér szövetén a pirosárnára festett kelyhet, a falakon járkáló, talpig vasba öltözött vigyázókat, a sóvári kapu előtt árkothányó rutén parasztokat, akiket korbáccsal serkent valami serkentő, az uccán riadtan csoportosuló, ijedten szétrettenő polgárokat és egy hegyes posztókalapu zsidót, akinek a fejéről hetyke legyintéssel veri le a kalapot a kereszt előtt valami ur... De valami egyebet is látott Lőrinc. Azt látta, hogy a Táborhegy felé eső bástyafal árnyékában száz meg száz ökrös-szekér áll, rakott szekerek, valamennyi északnak fordított ruddal. Ez jelent valamit, ez azt jelenti, hogy Wavra cselre készül, mert úgy rejtette el az utrakész fuvarját, hogy azokat az ostromlók ne láthassák. Ugy látszik, gyenge a csel, szökésre készül. Lőrinc rendelkezett:

— Makra, Sánta meg te János fiam, igyekeztek vissza, amerről jöttünk. Ha a sereggel találkoztok, Rozgonyi urunknak vagy akár László püspöknek elmondjátok, mit láttatok. Sebesen küldjenek egy erős lest a héthársi utra, de ugy, hogy Sáros várából meg ne lássák. — Ti ketten, István meg Tarr Ferenc leteszitek a fegyvert, csak fejszét visztek meg tarisznyát. Favágó munkások vagytok. Szegődésre jöttetek. Loppal oda juttok arra a hegyre, amott szemkőzt. Megkeresitek a vezért, elmondjátok, amit láttatok, hallottatok. Azt is, amit én most üzenetbe üzentem. Vissza jönni nem kell, vagy bevárjuk itt a derék hadat, vagy utánnatok megyünk, ha majd kell.

(Folytatás következik)

NYILT-TÉR

Dolnji-grádi

motoráram-fogyasztóinkat

ezennel értesítjük, hogy motoraikkal d. u. 5 óra után is dolgozhatnak.

Subotička Električna

Železnica i Osvetlenje D. D.

Felhívás

Živković Jocáné csurogi lakos házat és Živković Joca üzletét megvettem. Kérem az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket nálam nyolc napon belül jelentsék be, mert ezeket ezen idő lefolyása után érvénytelennek nyilvánítom.

Csurug, 1929 november 15.

Oppert Ferenc, kereskedő
Csurug (Bácska.)

13444

Szenta város polgármestere.

Broj 664. prez. 1929.

Pályázati hirdetmény

Szenta városnál megüresedett főmérnöki állás betöltésére pályázatot hirdetek. Az állással járó javadalmazást Szenta város tisztviselői illetményeiről szóló, 1927. évi szabályrendelet állapítja meg. Kezdő, ily szolgáltatást még nem teljesített főmérnök az I. kategória 6. csoportjába nyer beosztást.

A tisztviselő és állami alkalmazottakról szóló, törvény 12. szakasza alapján megírt és az 1888. évi 1. törvénnyel 10. §-ában előírt képesítést igazoló okmányokkal ellátott kérvények legkésőbb 1929 november 25-ig nyújthatók be alulírott polgármesteremnél.

Később érkező kérvényeket nem veszek figyelembe. Szenta, 1929 november 4-én.

13441

Gjorgjević s. k., polgármester.

Szmederevói legfinomabb, u. m. szmederevka, muskatt, hamurg, malaga különféle korai fajta, vegyes amerikai alacsonyán oltva, a zagrebi és szombori kiállításán I. oszt. aranyéremmel kitüntetett

fajszőlő-oltványok

jutányos áron és pedig 100 darabig 3 dinár, 100—1000 darabig 2.50 dinár, 1000 darabon felül darabonként 2 dinárért kapható. A rendelők forduljanak dr. Stefanović orvoshoz, Smederevo, vagy Djordje Pavković lelkészhez, Sombor.

13426

Árverési hirdetmény

Alulírott mint vb. Novosadska Štedionica K. Z. csődtömeggondnok, ezennel közhírré teszem, hogy az összes berendezési tárgyakat és ki nem váltott zálogtárgyakat és zálogjegyeket, valamint a garázsokban levő 3 autót f. évi november 26-án kedden délelőtt 9 órakor a helyszínen, Futoški put 7. és folytatólag Futoški put 54. szám alatt bírósági végrehajtó közbenjöttével nyilvános árverésen

nyilvános árverésen

a legtöbbet ígérőnek eladom. Az eladott tárgyak készpénzben fizetendők ki és azonnal elszállítandók. Közlebbi felvilágosítással alulírott szolgál az érdeklődőknek. A zálogtárgyakat f. évi november 24. d. u. 5 óráig lehet a csődtömeggondnoknál Futoški put 7. sz. alatt (az udvarban balra) kiváltani.

Novisad, 1929. november 11-én.

Dr. Milorad Jocić, ügyvéd
csődtömeggondnok.

13402

Vasszakmabeli utazót keres

jutalékra speciális zagrebi kulcsnagykereskedés és úrnyűk-öz. Ajánlatok: „Za - 21.407” je ig' re Publicitas d. d., Zagreb, Gundulićeva 11 címre küldendők

13443

Mindenki tudja immár az egész országban, hogy a **Centrál Rádió** Szubotica, Kaszinó-épület

a legújabb rendszerű rádiókat hozta a jugoszláviai közönségnek, amelyek amellelt, hogy tökéletes műélvezetet nyújtanak, sokkal olcsóbbak, mint a régi típusok!

141

FIGOL

a legkittünőbb háziszser a bél és gyomor mindennemű megbetegedései ellen. — Gyógyerejü tengeri növényekből és fügeből készül. — Készíti és postán szétküldi Dr. SEMELIC gyógyszerár, Dubrovnik 2. Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

Szőlővessző gyök resített porbuitásos

ugyszintén 2 éves 1 korazot. Gros gyökérzetiel különbözö fajok megrendelhetök

Ingusz Testvérek

királyhalmi szőlőgazdaságában

Posta- és táviradacím: **Palló-Supljak**
Telefon nappal: Palló 3, éjjel: Subotica 6-27

Naptárárusítók figyelmébe!

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak így biztosíthatja, hogy idejében meg is kapja a kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

"MINERVA"

NAPTÁRAK

szétküldése megkezdődött. A szétküldés a rendelés beérkezésének sorrendjében történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Képes Családi Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegű s más-más regény van mindegyikhez mellékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kérjen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Subotica

EUPHOSIL

PARAFFIN THERAPIA

A legújabb és eredményeiben felülmulhatatlan gyógymód reuma, köszvény, ischias, lumbago, fagyott végtagok és neuralgikus fájdalmak eseteiben. Legbiztosabb sikerü paraffinos pakolásos fogyasztás az egész testre, vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint. Számos köszönőírat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás. Kívánatra prospektust vagy szóbeli felvilágosítást ad Dr. Vécsei Jenő orvos, Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

Mérsékelt árak!

KINTORNA

— Milyen halat szeretne fogni uraságod?
— Pisztrángot.
— De hiszen ebben a vízben nincs is pisztráng.
— Én nem mondtam hogy van, csak annyit mondtam, hogy azt szeretnék fogni.

*

Valahol a vidéken, egy kis faluban műkedvelő előadást rendeztek, melyre hónapokig készülődtek. Végre színre került a történelmi darab.

A függöny felgördült s a színen borusan ült tróntermében a király. »Pihegve« jött a futár s ezt jelentette:

— Sire, megöltük Buckingham herceget!
A király komoran hallgatta, majd kitört:
— Ezt fölöttébb helytelenül tettétek. Mert ezzel vége a játéknak. Buckingham herceget tudniillik csak a harmadik felvonásban lett volna szabad megölnötök. A függöny legördült...

*

Egy ur egy ismeretlen városban bemegy a kávéházba. Miután nem ismer senkit, unatkozik és szeretne újságot olvasni. Odaszól a főpincérnek:

— Mondja kérem, főur, van itt a kávéházban valami újság?
— Köszönöm szíves érdeklődését, feleli a főpincér — de nincs semmi különös.

*

— »Készen van már az ebéd?« kiabál a férj még a folyosón.

— Nincs kész, édesem.
— Akkor a vendéglőbe megyek ebédelni.
— Nem várhatsz még három percig?
— Akkor készen leszek?
— Nem, de akkor veled megyek.

*

Egy állandóan szerelmes flatalembertől azt kérdi a barátja:

— Mondd kérlek, most kinek udvarolsz?
— Egy jólnevelt urilánynak.
— Biztos, hogy olyan jól nevelt?
— Hogyne. Ha reggel megy haza, mindig összeszidják.

*

— Egy régi kéziratot ajánlanak megvételre, de attól tartok, hogy hamisítvány...

— Miből gondold?
— Nem tudom elképzelni, hogy az öreg Homeros »tüzérség« helyett »tűzörséget« irt volna.

*

— Hallja, Mátyás bácsi, miért szorít össze ennyi tehenet ilyen szűk istállóban?

— Hadd szokjanak bele! Ezentul kondenzált tejet akarok készíteni.

*

— **Feleség:** Most már ne zsörtölődj, inkább arra gondold, hogy az idén még hidegebb tél lesz, mint tavaly volt.

— **Férj:** Ki mondta?
— **Feleség:** A szőrmekereskedő.

*

Férj (a feleséghez): Mindig moziszínész nő akartál lenni, de azt mondták, nincs tehetséged. Hát kérlek, most azt hiszem sikerrel próbálkozhatnál.

Feleség: Miért?
Férj: Mert feltalálták a beszélő filmet.

Handelsgericht der Ersten Instanz

hat der

Aktie.gesellschaft für Lederhandel in Beograd

den Verkauf aller Waren en detail, en gros und partieweise zu sehr niedrigen Preisen bewilligt.

Hierauf werden alle Verbraucher aufmerksam gemacht, diese seltene Kaufsmöglichkeit guter Waren auszunützen

A vajdaságiak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmezei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

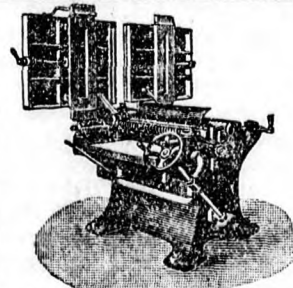
Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

WEITZENFELD i DRUG SUBOTICA

INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinag, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

3 évi

hitel!

Mindennemű egyes és univerzális

Legjobb német gyártmány
asztalos- és bognárgépek

beépített motorral vagy anélkül

Legelsőrendű kivitelben!

Golyós csapágyazással!

Szállítja

Welker Werke, J. Wachstein

Wien, X/4., Laxenburgerstrasse 12

Dijtalan képviselőlátogatás

Olcsóbb lett a tüzifa! Mindennemű tüzifa, koks és szén a legolcsóbb **Vujkovic J. és Társa** napi árakon kicsinyben és nagyban beszerezhető: cégüel, Jukićeva ul. 41. - Tel. 6-69

Természetes színe van arcának?

Minden nő maga válaszoljon erre a kérdésre, mert a társaság véleményét aiktól Önökről, ha nem természetes az arca, de Önnek nem szólnak.

A világ elvárja Öntől, hogy saját maga legyen annyira okos, hogy arcának vonzó varázst kölcsönözzön.

Az ügyes hölgyeknek megvan a saját szépség-szerük: a Khasana-Superb.

A Khasana-Superb nem egyszerű arckenőcs, mert csak a bőrön magán alakul át az eredetileg narancsvörös Khasana az arcnak megfelelő piros színre, amely egyénileg különböző, bájos, gyengén rózsás, amely csodálatosan harmonizál az Ön egész megjelenésével, arcbőrének világos vagy sötétebb színárnyalatával.

A Khasana-Superb-ajkpirosító szájának természetes frissességet ad minden tülzás nélkül.

A Khasana-Superb-arcpirosító és ajkpirosító oly finoman hatnak, hogy annak használatát senki sem veheti észre.

Naponkint egyszer alkalmazva, a Khasana esőnek és az időváltozásnak is ellenáll, sőt a csók sem hagy nyomot és vízzel vagy szappannal eltávolítható.

Próbálja ki a Khasana-Superbet. A tükre is igazolni fogja, hogy az Ön részére nincs ennél jobbnak.

KHASANA SUPERB

Jugoszláviai lezakat:
Jugopharmacia d. d. Zagreb
kosmetikai osztály

Mindenütt kapható!

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT A. M. - LONDON

Megvételre keresek
3 m. esüstávóságu, jókarban levő, használt
esztergapadot
Madarász Károly
Vel.-Bečkerek
Knez Miletiua ul. 4/a

Vöröshagyma
100 kiló
60 dinár
Nojcsek Géza
cs. nél, Subotica

A legujabb nagy szenzáció!
Meghatározhatja előre, hogy fut-e vagy leányt hozzon a gölya. Sikerült a módszert feltalálni, hogy meghatározza a születendő gyermek nemét. 10 dinár értékű bélyeg beküldése ellenében (tanácsos ajánlottan) megkapja franko a felvilágosítást. Cím: Profesor Ime Subotica. — Postafiók 71. 13395

Naponta garantált friss jug. tescheni teavaj
jug. swic. ementhali sajt graye sajt parmasan sajt (resselni való) calódi trappista (Maria stern) bánáti trappista la casino sajt francia roquefort eidami sajt kačkavalj ementhaler crem calódi sombori turó lipiói turó erős turó növény-sajt (Kräuter Käse) keargli édes tejjel reggeli sajt (Frühstückkäse) romadur sajt cameberg sajt desert sajt kajmak sajt Tiger, Jörg, Lido, Sokol és minden más bel- és külföldi sajtok kaphatók
Trišić Todor tejtermékek kereskedésében Subotica Strossmajerova 22. Halpic

A MODERN NYELVTANULÁS NEM FÁRASZTÓ

ellenkezőleg: apról napra növekedik öröme, mert

amint megkezdte a tanulást, már beszél is!

Nem a nyelvtani szabályok halmazát adja, hanem gyakorlati módszerrel írta

VUJKOVICS MARICA SZERB-MAGYAR nyelvtanát
Ara 30.- dinár

Kapható a Bismery NAPLÓ könyvcsatlólyában

Vidéki szállásnál 5 dinár portó

Anderl-Logge elismerten elsőrendű
Leánynevelőintézet
GRAZ — Lessingstrasse 19 Telefon 29-93
Szőnidei otthon is. — Felvilágosítás, prospektusok

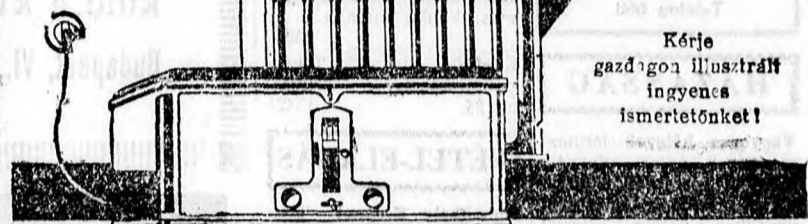
Európa rádióállomásai Önnek is szólnak!

TELEFUNKEN 40

Európa-vétel állomásválasztóval!

Többé nem kell keresni — csak beállítani a kívánt állomást

Magasantenna nélkül!

Kérje gazdagon illusztrált ingyenes ismertetőnket!

TELEFUNKEN

A legregibb tapasztalat - A legmodernabb konstrukció

Jugoslavensko Siemens A. D., Beograd

Kralja Aleksandra 8

Képviselek minden nagyobb városban!

Olcsó, de jó javítást, kész és rendelt cipőket csak a **gyorstalpaló**

készít. Poštanska ulica 4. Vöröskör mellett. Saját ház **LUSPAI**

Mübutor

Legjobb és legizlésebb csak

Szabadosnál

Subotica, Daničićev put 1 7281

Eladó Babkox-kazán
155 m³ épült 1917-ben

Brünni Tandem kondenzátoros, 450 HP, legujabb szerkezettű

GŐZGÉP
Pančevoí Gőzmalom R.-t. Pančevo 11841

Irodalmi szenzációk — olcsó kiadás!

Maurice Paleologue világhírű, szenzációs naplója

A cár országa a nagy háboruban

(Kulisszatitkok, udvari intrikák, szerelmek) Három kötet Ara 40 dinár

*
A legolcsóbb Dickens

1. Twist Olivér
2. Karácsonyi ének — Nehéz idők
Egy-egy kötet tartós, szép vászonkötésben Ara 20 dinár

Kaphatók a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában

SZANATORIUM FARKIĆ
BEOGRAD, Knez Mihajlov venac 23. TELEFON 5-39.

DEGBAJOK: Neuraszténia, hisztéria, epilepszia, idez zifilis, benuid ok. isid.
SEBESZETI-ORTOPÉDIA! MEBETEGEDÉSEK: Csont- és izül ti bajok, hátterinfecrdülés, lábujok, csipőferdülés és egyéb te ti hibák gyógyítására. Ortopéd készülékek. — Vizgyógyintézet. Elektrotherápia.

Klinikai laboratórium (Dr. Lemsič vezetése alatt) Teljes röntgenintézet. Bőlfürdők (Enterocleaner) MÉRSÉKELT ÁRAK Vezető orvosok Dr. F. Klein és Dr. Kajon

Ne vegyen tüzfát, koksztot és szenet addig, **Vujkovics J. és Társa cégtől** amig nem kér ajánlatot **Jukićeva ul. 41** Telefon 6-69

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig
Ismét kimagasló világalábr
RASPUTIN
(A szent ördög)

A cári oroszország összeomlása a nagy háboruban
Minden előadson férfi és nő orosz énekkar
A filmen szerepelnek a cári család tagjain kívül
Kolcsakov hadnagy Vladimír Gajdarov
Nagyhercegno Mary Kid
Rasputin Grigorij Chmara

Metro zsurnál

események a világ minden részéről. Ren' es helyárak

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és elmaszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdőfeltevésekhez válaszbélyeg mellékelendő

AZ ÜZLET

részletesen tájékoztat a magyar üzleti világ eseményeiről.

Ingyenes mutatványszámot küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 29

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap:

UFA filmhíradó
EROTIKON

Még ily kényes témát nem filmesítettek meg. A rendező művészete végig vezeti a nézőt az erotikus, pikáns jelenetek során anélkül, hogy a pornográfia lejtőjére billenjen. — Főszereplők:

Ita Rina (Ida Kravanja)

a szép ljubljana filmcsillag

Luigi Servanti és Sariota Suzi

I-a oltott mész

beocsáni portland cement kovacszen és mindenféle

építési anyag olcsón beszerezhető

Ilgen Károly-nál I. kör., Sokoška ul. 17. Telefon 660. 254

Képviseletet keresünk Jugoszlávia minden községében új, kiváló üzlet részére. Magas fizetést és jutalékot adunk. Jelentkezést személyesen vagy levélileg Trgovačko Produccije Beograd, Kolarčeva 10/1 balra. 13278

Apolónónek ajánljuk urino betegek mellé. Cim a kiadóban. 13365

Gyógyszerész-asszisztentst keres Kralj. Dvorska Apoteka, Velika Kikinda. 13347

Külföldi felvételt Takács gummiühegy, Zrinjski trg 24. 13421

VÉTEL-ELADÁS

Pépműhely Beograd központjában, a Knez Mihajlova közvetlen közelében, nagyon jól bevezetve, biztos és nagy jövedelemmel, elköltözés miatt eladó. — Felvilágosítással szolgál Boško L. Radovanović, Beograd, Terazije 42, telefon 23—00. 13454

Keresek nyitott rövidárus állványt megvételre 280—300 cm magas, 3—4 m. hosszúságban. Gyetvay József, Bajmok 13434

Házhelyeknek parcellázott buckai szőlő kapánként 6.000 dinárért másfélévi részletfizetésre eladó. Érdeklődni Zeljeznicka 3. 13439

Kupujemo jednu prizemnu kuću u blizini centra grada do Din. 200.000.— Pismene i usmene ponude primamo svaki dan od 8—12 sati pre podne u našoj kancelariji. Agrarna Zajednica, Trg Kralja Tomislava 6, Subotica. 13453

Malom Telečkán felerészben vagy egészben eladó. A malom ujonnan felszerelve, hajtóró Deutz-féle nyersolajmotor. A tulajdonos máshol lakása miatt eladó. Kih József, Telečka. 13462

Moslék eladó. Ugyanott egy pikoló felvétetik. Sztipics-féle sórcsarnok, Subotica. 13465

Jóforgalmu mézvárszék, berendezéssel, jégpáncéval, váróhíddal és lakással eladó. Költség miatt kiadó. Nyári mézváros, Horgoš. 13433

Szalagfűrészp teljeszen vasból. 4 lovas villanymotor üzemben olcsón eladó. Jellinek, Vilsonova 51. 13476

Villaszerző új épület, a zsidókorház közelében eladó. Teslina 35. 13472

Pianinó és komplett ebédő eladó. Cim a kiadóban. 13470

Halottas-kocsik, egyik modern üvegezett, a másik nyitott, eladó. Tóth István asztalos, Mali Idjos. 13463
Alter ego. Levelét vegye át a kiadóban. 13468

HÁZASSÁG

Vagyonos hölgyek férjhez mennének, orvos, ügyvéd, mérnök, kereskedő, nagyiparos nősülne. Házassági ügyekben biztos sikerrel díszkréten eljárak. Cim a kiadóban. 12932

48 éves iparos élettársat keres 12.000 dinár értékű hozománnyal. Biztosítottak jellegre a kiadóba kerülveket. 13437

FOGLALKOZÁS

Helyi képviselők kerestetnek, az ország minden községében, kik privát házakat látogatnának nagy külföldi gyár szenzációs gyártmányainak értékesítésére. 500 dinár garancia szükséges. — Nagy kereseti lehetőség Ajánlatok »Orient« jellegre a kiadóba küldendők. 13459

Kovácssegédet, fiatal, keresek állandó munkára. Tanoncot felveszek. Kovács Ferenc kovácsmester, Bogojevó. 13461

Nagy forgalmu cikk elárulásiához, Jugoszlávia beutazására óvadékképes utazók kerestetnek. Ajánlatok »Jó jövedelem« jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 13174

Kocsis, józan, szorgalmas felvétetik. Berger malomban. 13475

Gyermektelen házaspár állást keres, az asszony mint szakácsnő, a férj pedig mint kocsis, vagy mindegyik Vidékre is elmennék. Cim a kiadóban. 13473

Előrendű szakácsné és egy gyakorlott cukrászegéd felvétetik. Bárany kávéház. 13427

Fiatalkereskedősegédet keresek a fűszer- és rövidáruszakmából állam- és magyar nyelvtudással azonnali belépésre. Csak a fizetési igényeket és referenciákat feltüntető ajánlatokat veszek figyelembe. A Kramer, Bezdán 13404

Használt kompot keresek megvételre vagy használatba. — Ajánlatokat kér Uzum Márkó, Mol, Bácska. 13366

Idősebb borbélysegédet felvesz Szebenyi, Palics. 13481

Fehérnemű hét
az összes színes testneműek szenzációs olcsósága
november 15.-től 21.-ig

elsőrendű kipróbált jól mosó minőségek:

Angol színes battiszt	eddig 20 din., most 16 din.
Angol színes mintás battiszt	" 22 " " 16 "
Svéd "Crepestré"	" 34 " " 25 "
Svájci "Nansoo"	" 32 " " 25 "
Svájci "Nansoo" mintás	" 40 " " 34 "
La princesse	" 74 " " 58 "

PERO VUJKOVIĆ

Óriási fehér chrisantén, 150 tő. tövesen eladó. — Meštrovićeva ul. 35. (Mucsi-telep). 13466

Modern hálószoba

csontszinű, alig használt, képek, háztartási holmik, olcsón eladó. Zmaj Jovin trg 3. »Minerva« palota. 13466

Nemes, fajtiszta gyümölcsfákat, díszcserjéket, bokor és futórózsákat őszi szállításra ajánl a Vajdaság legregibb kertészete. Kérje őszi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiza. 12351

Ütessen ősszel gyümölcsfát. Kérjen árjegyzékét és rendezd meg időjében szükségletét Bednarz-féle faiskolában, Stara Kanjiza. 12355

Gyökeres

kövidinka, sárga szlanka, piros veltelini és csemege szőlővesszők szedése megkezdődött, még kaphatók sima vesszők is, azonnal szállíthatók. Mikuska szőlőtelep, Ludaspuszta, Süpljak állomás. 13186

Nem meglepetést, de jó

PAPLANT

Suboticán csak PAPAN-IPARNÁL kaphat. 12408

Szivógázmotor, 14 HP, legmodernebb kivitelű, azonnali használatra készen, eladó. Megtekinthető Gere Jenő gépműhelyében, Feketicse. 13019

20%-os koronabónokat minden összegig veszek. Lederer Dezső, Sombor. 13102

Kátránypapir, börtetőföld, parafás felszigetelőmez és vasgerenda bármilyen méret raktárról kapható. — Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Eladó 90 katasztrális hold föld, amelyből 80 hold prima szántó, 10 hold kitűnő rét, a szükséges gazdasági épületekkel, élő és holt felszereléssel. Eladó továbbá 80 katasztrális hold föld, amelyből 60 hold prima szántó, 20 hold rét, ugyancsak minden gazdasági épülettel, élő és holt felszereléssel. Mindkét birtok eladása szabadkézből történik, rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál Pero Štadlmann, Vel. Kopanica, Szlavónia. 13228

Vagonettek, fordítókorongok, 1700 folyóméter bordás cső, 300 folyóméter kétféle önzott cső, 8 teherautó pótkocsival, 3 téglaprés, 2 cserépréss eladó. Udeonicka Zadruza, Beograd, Knez Miletina 86, telefon 19—30. 13346

Hofherr-Schrantz 8 HP gyári magánjárógarnitúra, 1912 évbéli, kifogástalan állapotban eladó. Keceli M. Györgyné, Senta. 13342

Eladó komplett szikvizgyár Suboticán, Antunovićeva ul. 4. Cim (Favorit) Rosner J. 13389

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetítjük. Subotica Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkál szemben.) 13392

Sürgösen eladó egyéves 30—32 Hofherr-Schrantz naktaktor 10-es cséplőgarnitúrával, ekével, aratógéppel, továbbá egy 10 HP 18 éves Első Magyar Gazdasági garnitúra többévi lefizetésre. Pavla Palo, Padina 367. hsz., Bánát. 13415

Apróhirdetések Suboticán az Aleksandrova utcán a Pressburger-féle üzletben, a Pašićeva utcán a Radió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova utca, Földes Samu ruházletében, Gyümölcs-piac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becksereken ottani fiókiadóhivatalainkban, Velika Kikinda a »Napredak« könyvkereskedésben is eredeti áron feladhatók.

Koronabónokért fizetünk 38%-tól. Szales T-stvérek bankház, Sombor. 13205

Tűzifa

Bükk, gyerián és lögy fev.igva és házhoz szállítva

100 kg.-ként 38.— dinár

Koksz és a többi tűzifa-fajok a legolcsóbb napi áron; va-onvéte nsi nagy árkedvezmény.

J. ETVEŠ
fatelepe
Sava Tekelia (Halasi) ut 23.

KÜLÖNFÉLE

Két szoba-konyha kiadó. Decsi gyógyszerár, Halasi ut. 13452

Két nagy világos udvari helyiséget keresünk nagyobb üzem céljára a városban. Cim: Rostás Emma, I., Brozova 9. 13458

Két ncoai szoba, mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó. IX. Tvornicka ul. 6. 13438

Üzlethelyiség kiadó. Bövebbet Oslobodjenja u. 14.

Uraim

igaz, hogy vannak helyek, ahol olcsóbban megberetválkozhatnak, de nem célszerű dolog archörökön takarékoskodni. Keresse fel alkalomadtán uri fodrász-üzletemet, ahol szakszerű, higienikus kiszolgálásban részesül. Árak: Bérletjegy tíz számmal diákoknak 20, városi és állami tisztviselőknek 25 dinár. Tehát 2, illetve 2 és fél dinárért már

MIJANDZICS
uri fodrász üzletében beretválkozhat. Szubotica, Zenede épület, Albina ucca 2. szám.

Hogy a JUNIPER sósborszesz bármely más gyártmánytól jobb és hatásosabb, erről könnyen meggyőződhet, ha gyógyszerárban, drogériában, fűszerüzletben kér ingyen egy próbáveget utasítással. Postai szétküldés: Blum gyógyszerár, a főpostával szemben. 11070

Különbejáratu uccai butorozott szoba egy vagy két fiatalember részére kiadó. Tolstojeva ul. 7. 13381

Blumit tyukszemirtó pár nap alatt gyökeresen eltüntet minden tyukszemet és borkeményedést. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 11070

Eutorozott, tisztta, elegáns utcai szoba kiadó. Esetleg teljes ellátással. Cim: Frankopanska 17. 13369

Tisztviselő családnál elsőrangú teljes ellátást kaphat jutányos árban egy-két iskolás leány. Bövebbet Sonnenberg i Drug cégnél, Subotica. 13390